D192

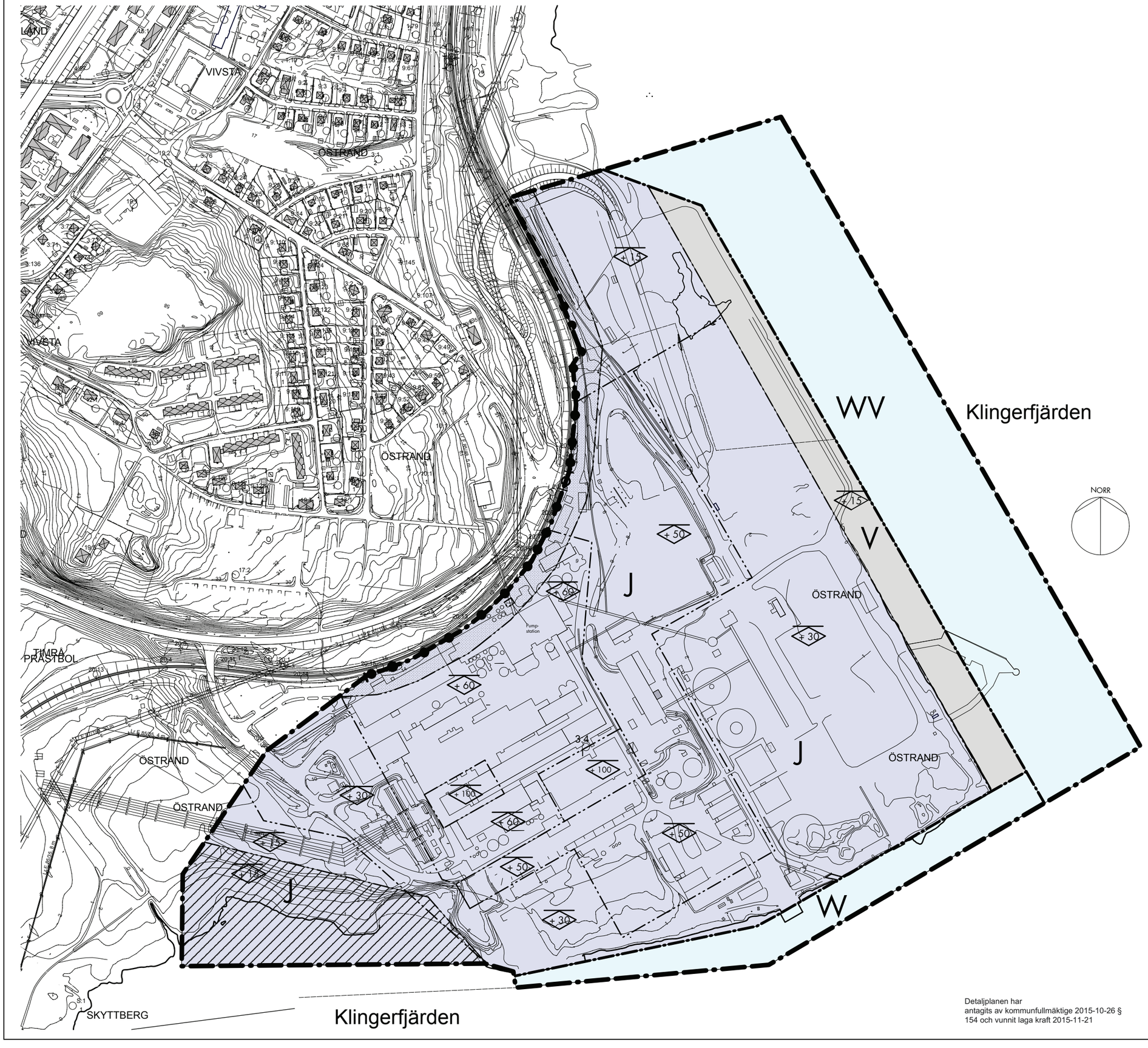

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Bestämmelser utan beteckningar gäller för hela planområdet.

GRÄNSBETECKNINGAR

Plangräns
Användningsgräns
Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Kvartersmark

J — Massaindustri med anknutna verksamheter

V — Hamn

Vattenområden

WV — Vattenområde där kajer får anordnas

W — Vattenområde där sjöfart ej är tillåten av miljöskäl

UTFART

Körbar förbindelse får inte anordnas

Stängsel utan öppning skall finnas

Höjd på byggnader

+50 — Högsta nockhöjd för byggnad i meter över nollplanet. Därutöver får skorstenar och tekniska installationer sticka upp ytterligare 30 meter.

BEGRÄNSNINGAR AV MARKENS BEBYGGANDE

Gäller inom det område som avgränsas av användningsgräns och eller egenskapsgräns

Byggnad får icke uppföras

pump — Endast nytt pumphus för industrivatten får uppföras. Högsta tillåten byggnadshöjd är 10 meter.

Skredriskområde. Marken får inte belastas med uppfyllnader eller byggnader förrän markstabiliserande åtgärder vidtagits.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Genomförandetiden är 10 år från den dag planen vinner laga kraft.

Strandskyddet är upphävt inom planområdet.

Innan startbesked för rivningslov, bygglov- eller anmälningspliktiga åtgärder enligt PBL beslutas ska föroreningar vara undersökta och avhjälpta.

Innan bygglov får beviljas skall geoteknisk undersökning genomföras för aktuell byggnad eller anläggning som underlag för vald grundläggningsmetod som inte innebär risk för ras eller skred.

Planhandlingarna består av:
- Denna plankarta med bestämmelser
- Planbeskrivning med bilagor
- Fastighetsförteckning
- Samrådsredogörelse
- Granskningsutlåtande

DETALJPLAN

PLANKARTA MED BESTÄMMELSER, UPPRÄTTAD ENLIGT PBL 2010

ÖSTRANDS MASSAFABRIK

Östrand 3:4 m.fl
Timrå kommun, Västernorrlands län
ANTAGANDEHANDLING
2015-09-30

Planförfattare: Arkitekt SAR/MSA Hans Gillgren, Gillark, Sundsvall

Detaljplanen har antagits av kommunfullmäktige 2015-10-26 § 154 och vunnit laga kraft 2015-11-21

0 50 100 m

Skala 1:2500 i A1, 1:5000 i A3

D192

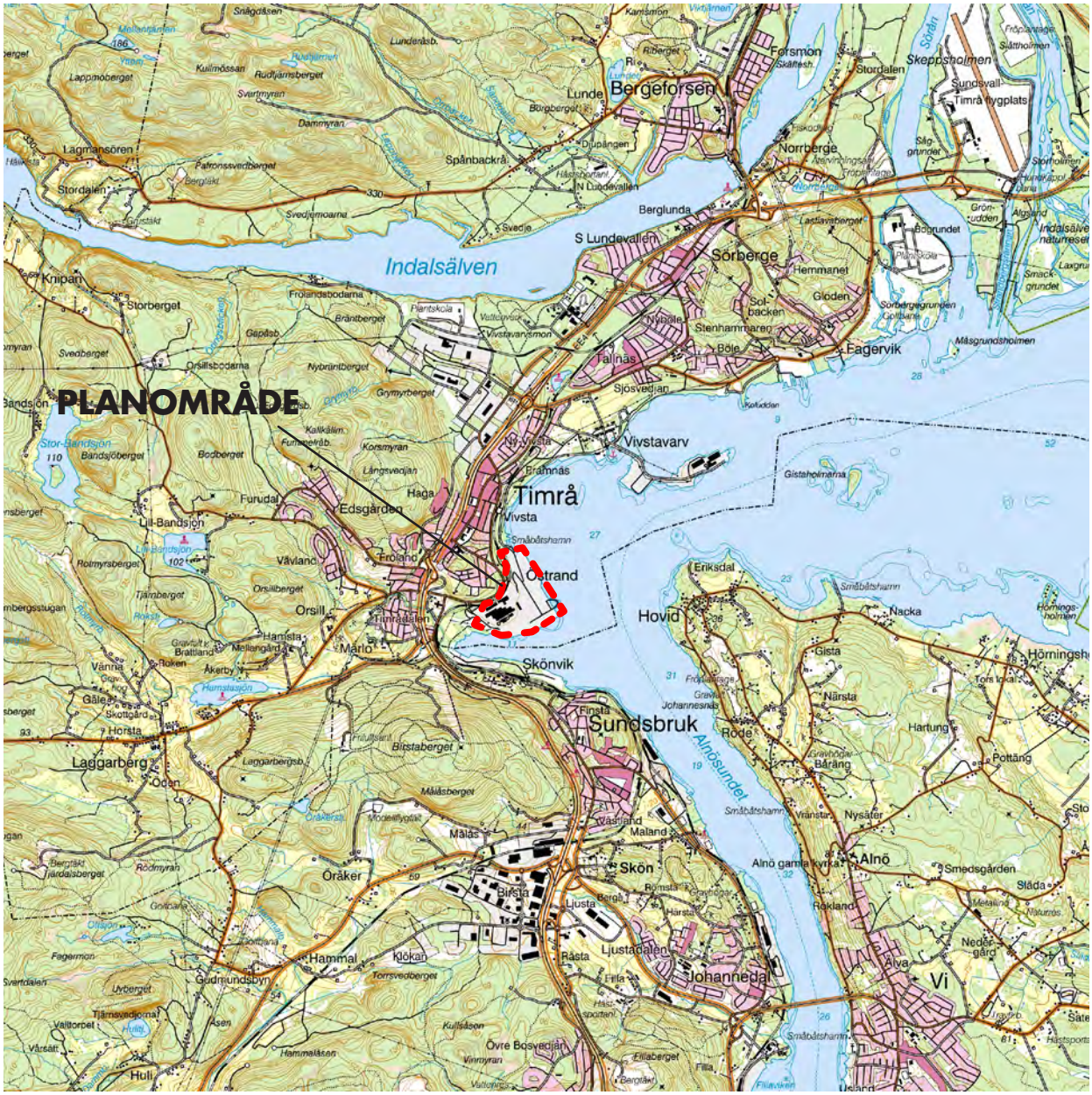

Lantmäteriets terrängkarta, medgivandenr 2014-10-05346

DETALJPLAN

Upprättad enligt Plan- och Bygglagen , PBL 2010

ÖSTRANDS MASSAFABRIK

Östrand 3:4 m.fl

Timrå kommun, Västernorrlands län

ANTAGANDEHANDLING 2015-09-30

Detaljplanen har
antagits av kommunfullmäktige 2015-10-26 § 154
och vunnit laga kraft 2015-11-21

Planförfattare: Arkitekt SAR/MSA Hans Gillgren, Gillark, Sundsvall
Tel 060-17 11 31, 070- 399 18 60 hans.gillgren@gillark.se

GILLARK

INNEHÅLL

1. Inledning
Vad är en detaljplan 3
Planprocessen 3
Tidplan 3
2. Planhandlingar 3
3. Planens syfte 4
4. Planens huvuddrag 4
5. Plandata 5
6. Tidigare ställningstaganden 5
Översiktsplan 5
Planprogram 5
Riksintressen 6
Detaljplaner 7
Områdesbestämmelser 7
7. Förutsättningar och förändringar genom planen
Natur 11
Geoteknik 12
Radon 13
Fornlämningar 13
Bebyggelse och verksamheter 13
Brandskydd 15
Våtmarker 16
Strandskydd 16
Trafik 16
Teknisk försörjning 17
Buller och utsläpp 19
Risk och säkerhet 20
8. Genomförande
Organisatoriska frågor 22
Ekonomiska frågor 22
Fastighetsrättsliga frågor 22
Tekniska frågor 22
9. Konsekvenser av planens genomförande
Miljöbedömning 23
Miljökonsekvenser 23
Konsekvenser för hälsa och säkerhet 25
Konsekvenser för närboendes utblickar 27
10. Medverkande tjänstemän 41

PLANBESKRIVNING

1. INLEDNING

Vad är en detaljplan?

Detaljplan är ett juridiskt bindande dokument kring hur marken inom planområdet får användas och bebyggas och hur bebyggelsen och marken får och skall utformas. Detaljplaner upprättas enligt Plan- och bygglagen, PBL, vars senaste version är från 2010. (SFS 2010: 900) Kommunen fattar beslut om planens innehåll och utformning, där en avvägning skall ske mellan allmänna och enskilda intressen, dvs statens och kommunens intresse av en hållbar och genomtänkt samhällsutveckling vägt mot markägares och medborgares intressen att använda sin egen mark och bebyggelsemiljö på bästa sätt.

Planprocessen

Kommunen, eller privata markägare som fått kommunens godkännande att göra en detaljplan, upprättar ett samrådsförslag som berörda fastighetsägare, myndigheter och allmänheten skall ha möjligheter att ge synpunkter på under en samrådsfas. Därefter görs en samrådsredogörelse där alla synpunkter bemöts och ändringar av planförslaget föreslås. Det färdiga planförslaget skall sen granskas av myndigheter och dem som haft synpunkter på planen. Yttranden som kommit in under granskningen sammanfattas i ett Granskningsutlåtande där justeringar av förslaget kan föreslås. Det slutliga planförslaget antas av kommunfullmäktige och vinner laga kraft om inte någon överklagar beslutet. Överklaganden hanteras av Länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut kan överklagas till Mark- och miljödomstolen och, om prövningstillstånd ges, kan Mark- och miljööverdomstolen ta upp ärendet.

Miljötillståndsprövning

Parallellt med planprocessen enligt PBL pågår en miljötillståndsprövning enligt Miljöbalken för den planerade utökade verksamheten. Detaljplanen tar ställning till markanvändning och bebyggelse och de konsekvenser det får för samhället.

Tidplan

Planen har varit ute på granskning under sensommaren 2015 och beräknas kunna antas under oktober 2015.

2. PLANHANDLINGAR

Planen består av:
- Plankarta med bestämmelser
- Planbeskrivning
- Samrådsredogörelse
- Granskningsutlåtande

För planprocessen finns dessutom:
- Grundkarta
- Fastighetsförteckning

Östrands massafabrik sedd från Skönvik söder om området.

Bilagor till planbeskrivningen är
- Miljökonsekvensbeskrivning, MKB, ÅF Industry 2015-07-14, inkl. bilagor
- PM Förändringar i ny detaljplan och därmed kopplade risker avseende hälsa, säkerhet och riksintresse för kommunikation. Strategigruppen 2015-09-24
- Riskhantering industri-järnväg, 2015-07-21, Strategigruppen
- Östrand Helios Geo Klimat Ras och skred 2015-05-27

3. PLANENS SYFTE

Planens syfte är att möjliggöra en utbyggnad av Östrands massafabrik till nära dubbel kapacitet inom befintligt detaljplanelagt industriområde.

4. PLANENS HUVUDDRAG

Planen innebär några smärre förändringar mot dagens gällande planer. Markanvändningen är oförändrad, massaindustri med anknutna verksamheter. Byggrätt skapas för nytt renseri (barkning och flisning av vedråvara) i industriområdets nordöstra del, nytt kokeri, blekeri och klordioxidframställning i områdets centrala del och ny utlastningshall för färdiga produkter i områdets västra del. Nuvarande högsta nockhöjd utökas från nivån + 30 meter över havet till +50 i östra delen och från +15 till +30 i den västra med möjlighet att skorstenar och installationer att sticka upp ytterligare 30 meter.

5. PLANDATA

Läge

Planområdet är beläget på Östrands industriområde strax söder om Timrå centrum.

Omfattning

Planområdet har avgränsats i norr till södra och östra gränsen för befintligt järnvägsområde, i väster till gränsen för Trafikverkets korridor "Blå öst" för eventuell ny dragning av Ådalsbanan samt i söder och öster i befintliga gränser för detaljplanelagt område.

Areal

Området omfattar c:a 80 ha. Området är tidigare detaljplanlagt för industriändamål.

Markägoförhållanden

Hela planområdet är i privat ägo, SCA.

Befolkning

Inom planområdet finns inga bostadsfastigheter med permanentboende.

6. TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktsplan

I gällande Översiktsplan för Timrå, ÖP 90, antagen 1990, är planområdet avsett för industriverksamhet.

Planprogram

Något planprogram har inte upprättats då detaljplanen har stöd i aktuell översiktsplan och varit föremål för detaljplanering för industriändamål i flera omgångar.

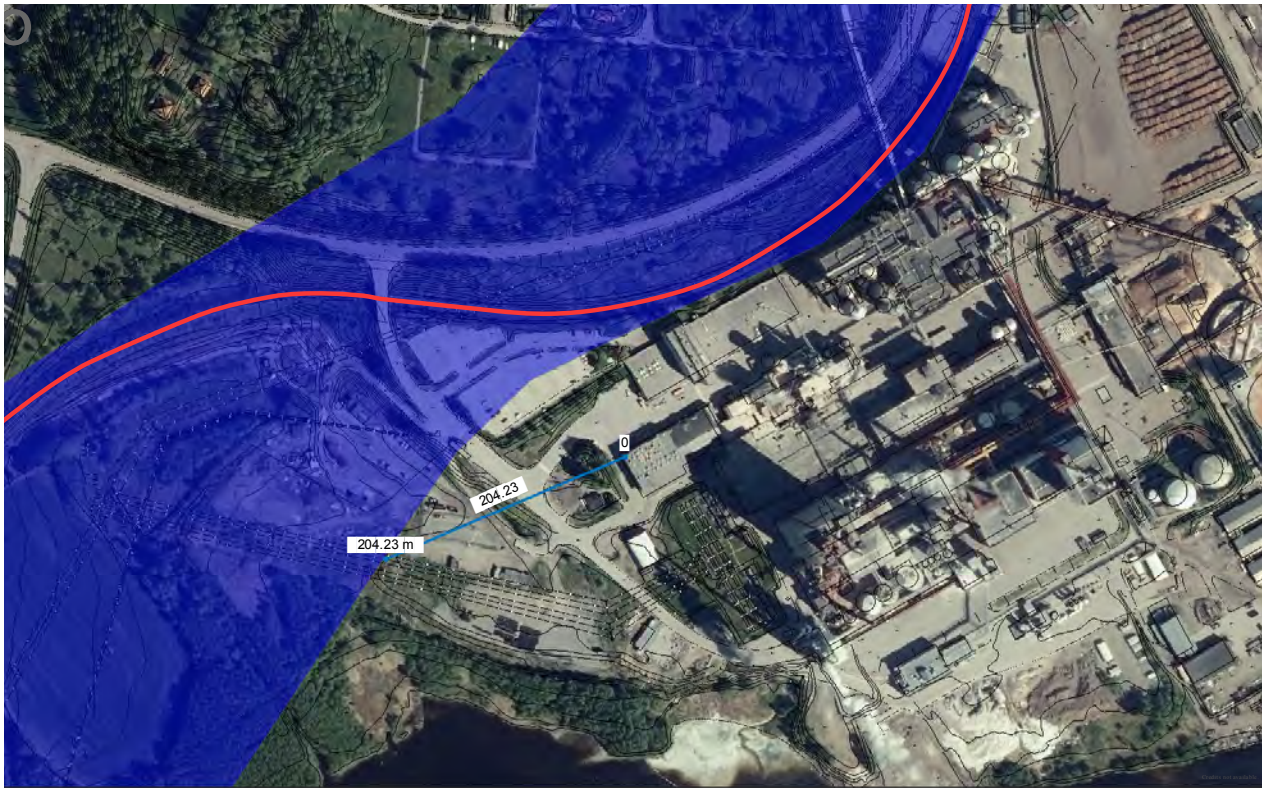

Trafikverkets utredningskorridor Blå öst för ny sträckning av Ådalsbanan. Röd linje visar befintligt läge.

Riksintressen

Planområdet angränsar till följande riksintressen enligt kap 3 och 4 miljöbalken (MB) :

Ådalsbanan
Ådalsbanan är av riksintresse för kommunikationer. Även den nya sträckning strax norr planområdet, som är under utredning, är av riksintresse för kommunikationer. Inom ramen för pågående översiktsplanearbete har Trafikverket utrett möjliga nya spårsträckningar och lagt fast en korridor "Blå öst" som berör planområdet. Tanken är att en ny bansträckning med kurvradier som medger högre hastigheter och lutningar anpassade för tyngre godståg skall dras i tunnel genom Birstaberget och via bro över Timrådalen ansluta till befintlig bangård och station i Timrå. Ny sträckning mellan Sundsvall och Härnösand finns dock inte med i Trafikverkets Nationella plan för transportsystemet 2014-2025.

Riksintressen för yrkesfisket Indalsälvens delta
Indalsälvens vatten från Bergeforsen och ut till mynningsområdet är klassat som riksintresse för yrkesfisket.

Riksintresse för sjöfarten
Sundsvallsbukten inklusive Klingerfjärden är klassat som riksintresse för sjöfarten. Det innebär att hänsyn skall tas till risken för navigationsstörande bländning vid planering av belysning.

Riksintressen för kulturmiljövården Merlo-Skönvik
Planområdet ligger i närheten av riksintresseområdet för kulturmiljövården Merlo- Skönvik. Villa Merlo ligger någon

kilometer väster om planområdet och Skönvik tvärs över vattnet söder om planområdet.

Detaljplaner

Planområdet är i sin helhet detaljplanelagt genom ett flertal planer inom och i anslutning till planområdet. Gällande planer framgår av nedanstående kartor.
I och med att denna detaljplan vinner laga kraft ersätter den de idag gällande detaljplanerna inom den plangräns den nya planen har. Utanför denna plangräns fortsätter de tidigare planerna att gälla.

Områdesbestämmelser

Inga områdesbestämmelser berör planområdet.

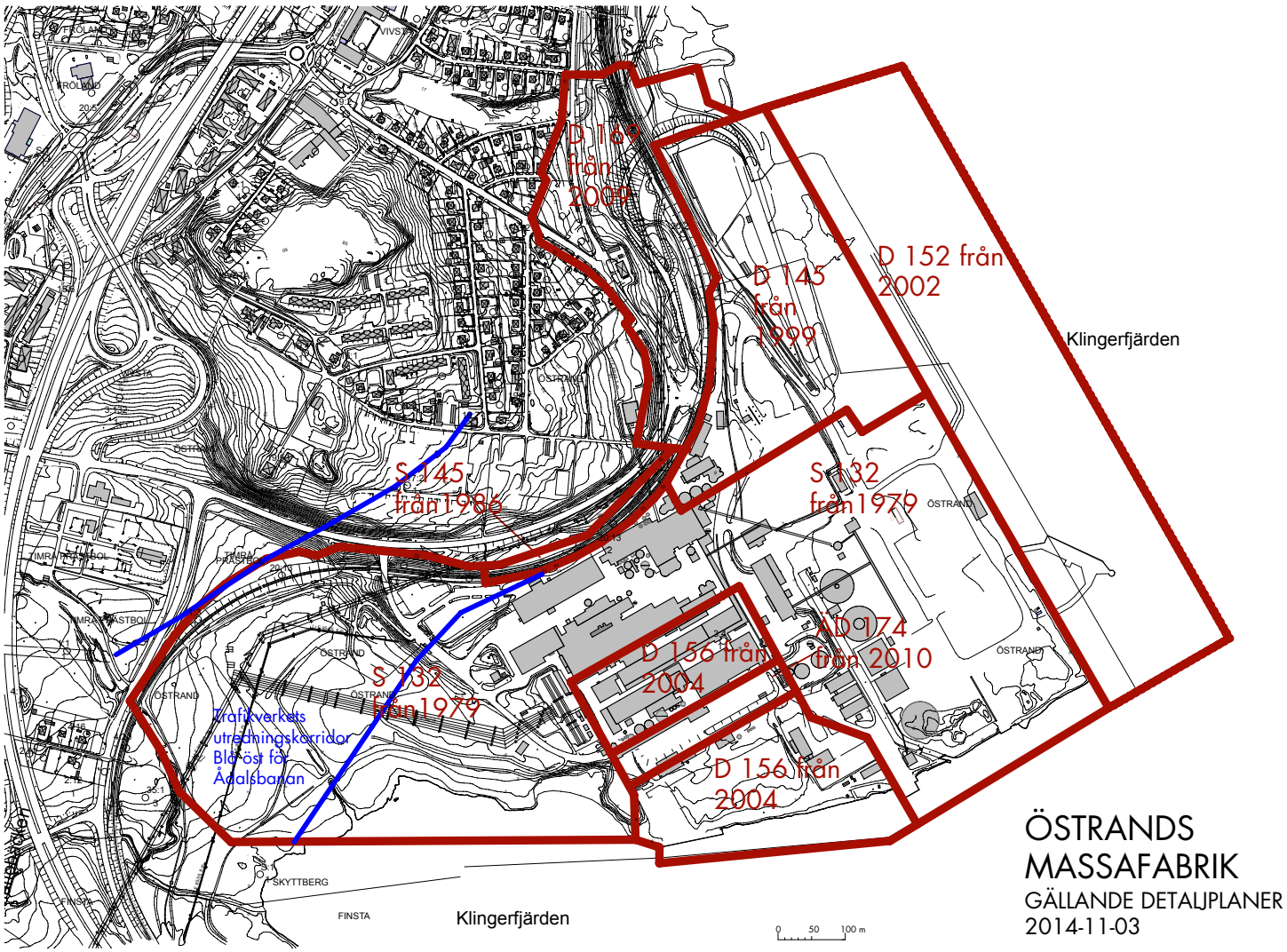

Sammanställning av idag gällande detaljplaner för Östrandsområdet.

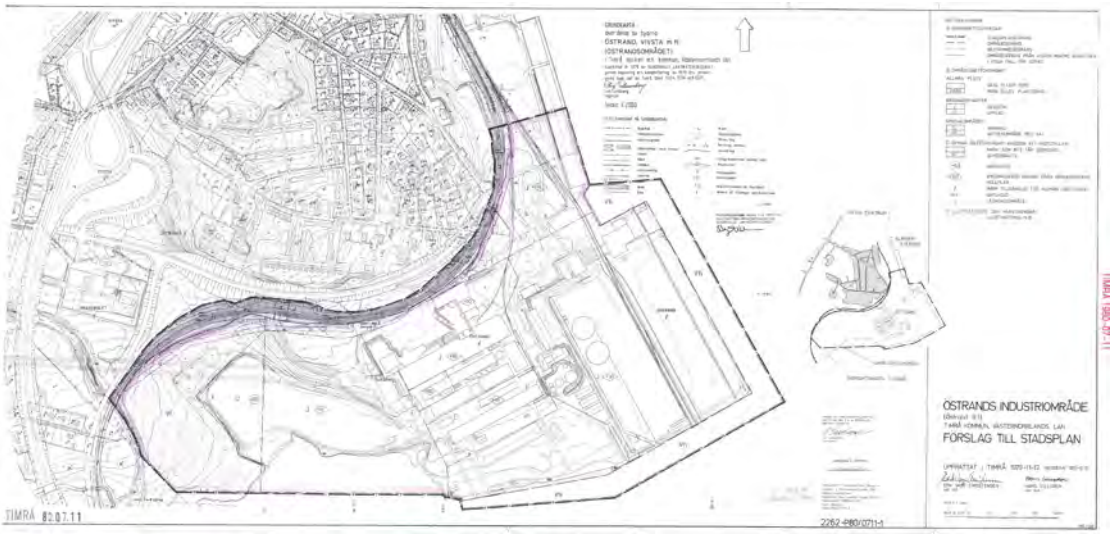

S 132 från 1979 ovan omfattade hela Östrands dåvarande industriområde

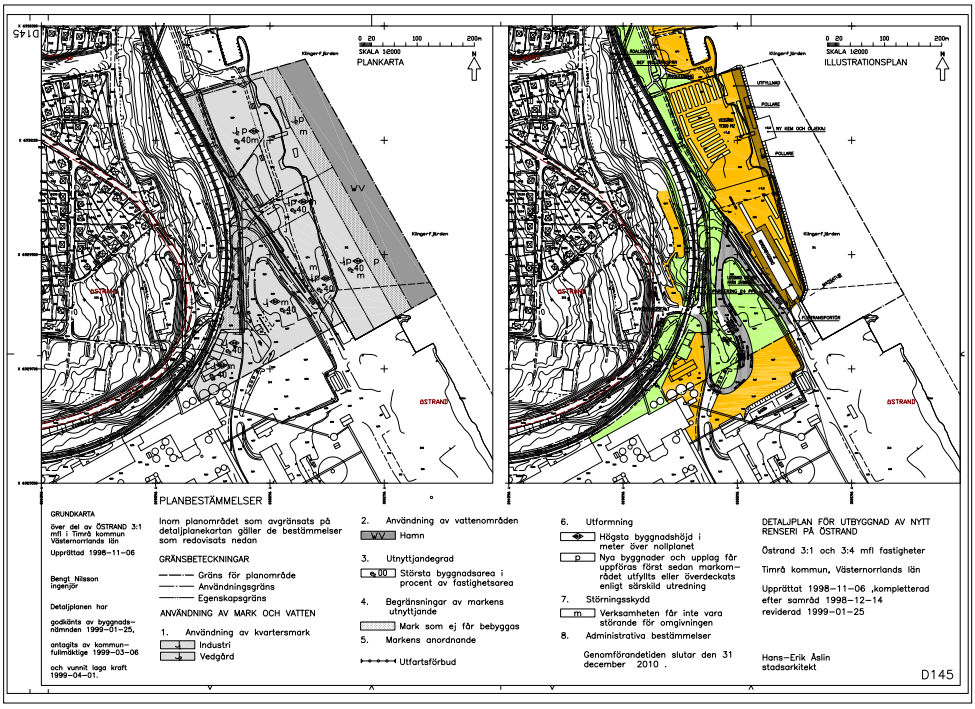

D 145 från 1999 omfattade nytt renseri och vedgård i nordöstra delen.

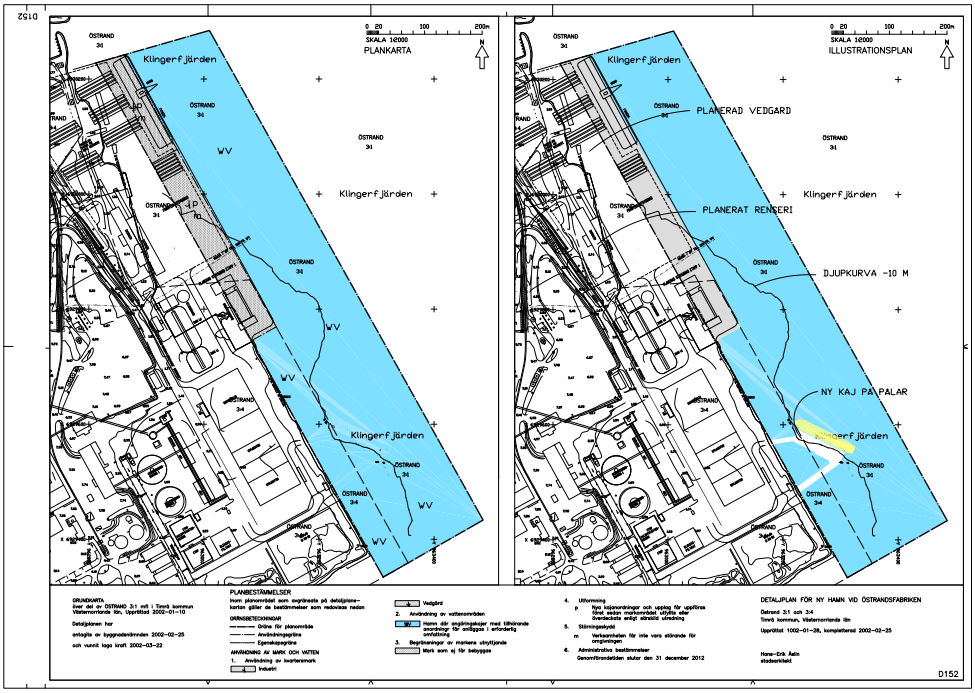

D 152 från 2002 omfattade ny hamn i östra delen av industriområdet.

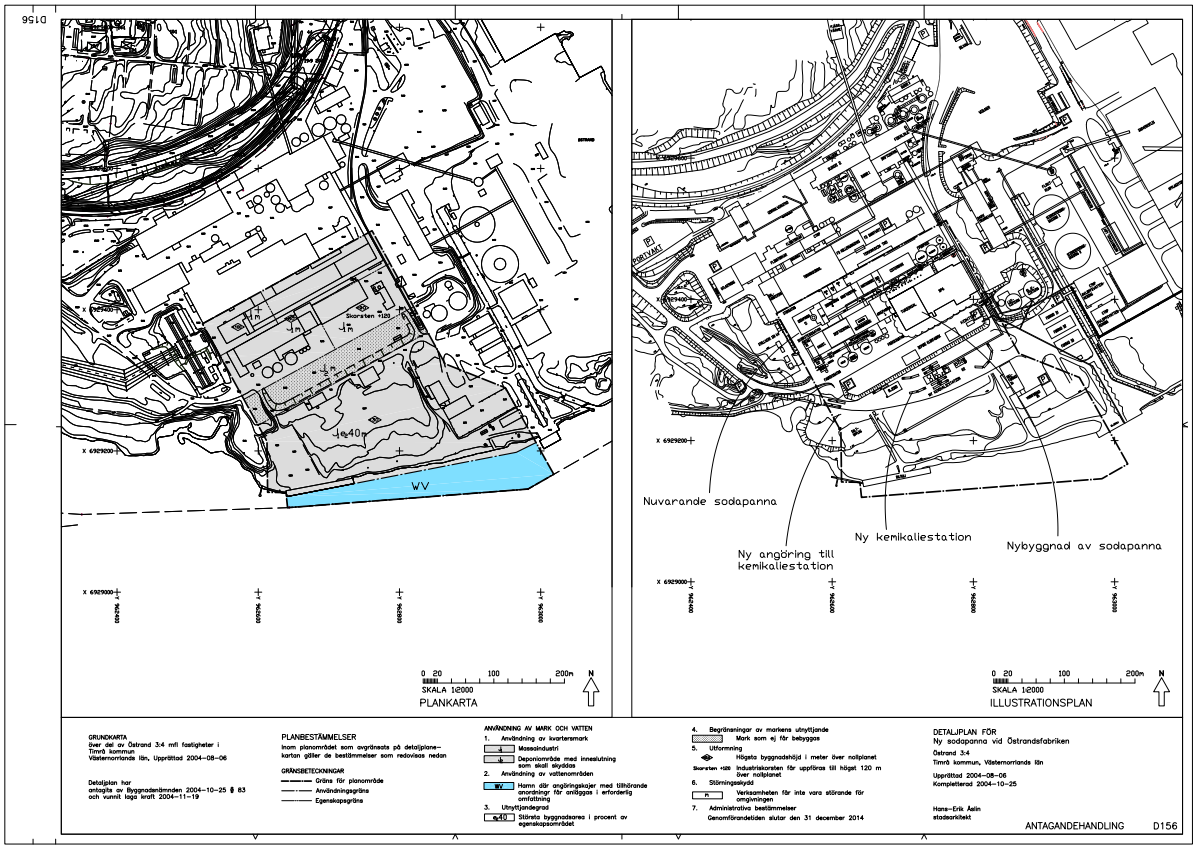

D 156 gällde ny sodapanna öster om den tidigare

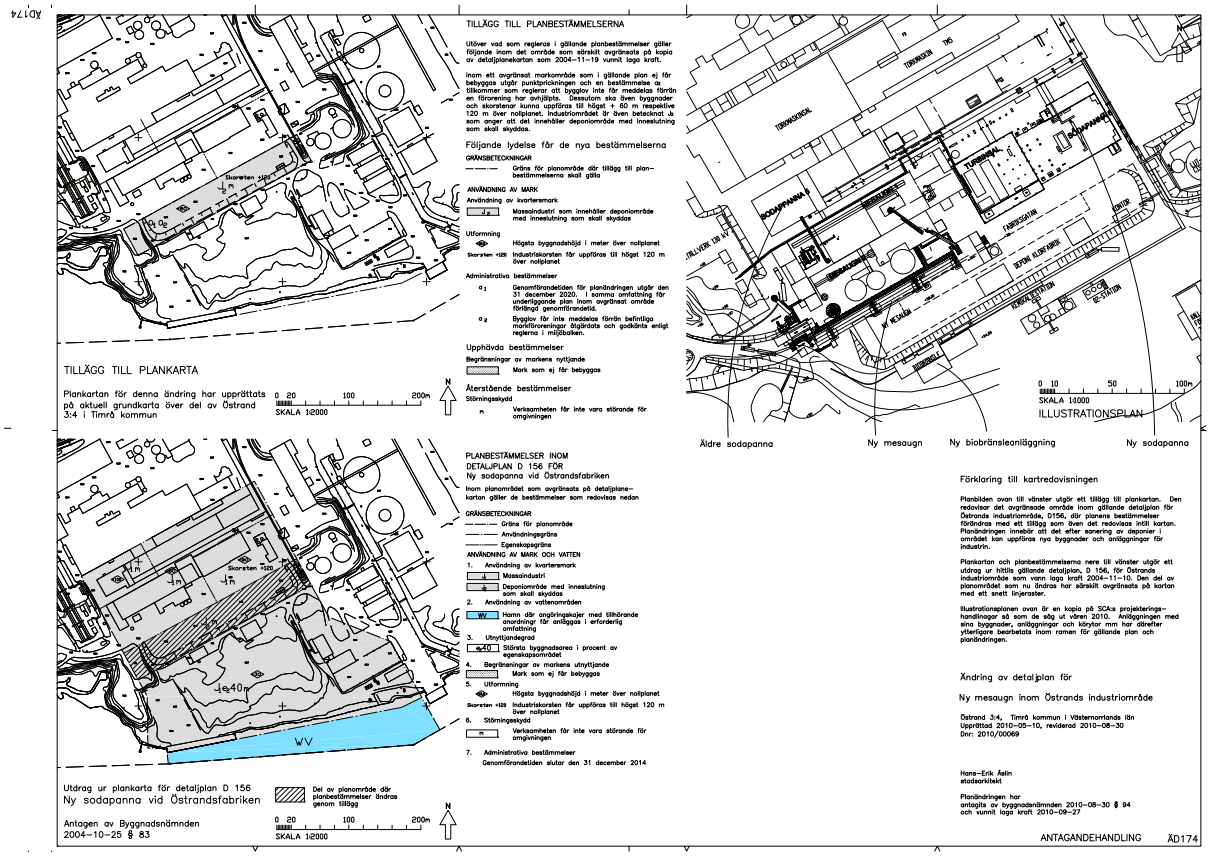

ÄD 174 från 2004 innebar en ändring av planbestämmelserna i D 156 beträffande byggande på tidigare deponi.

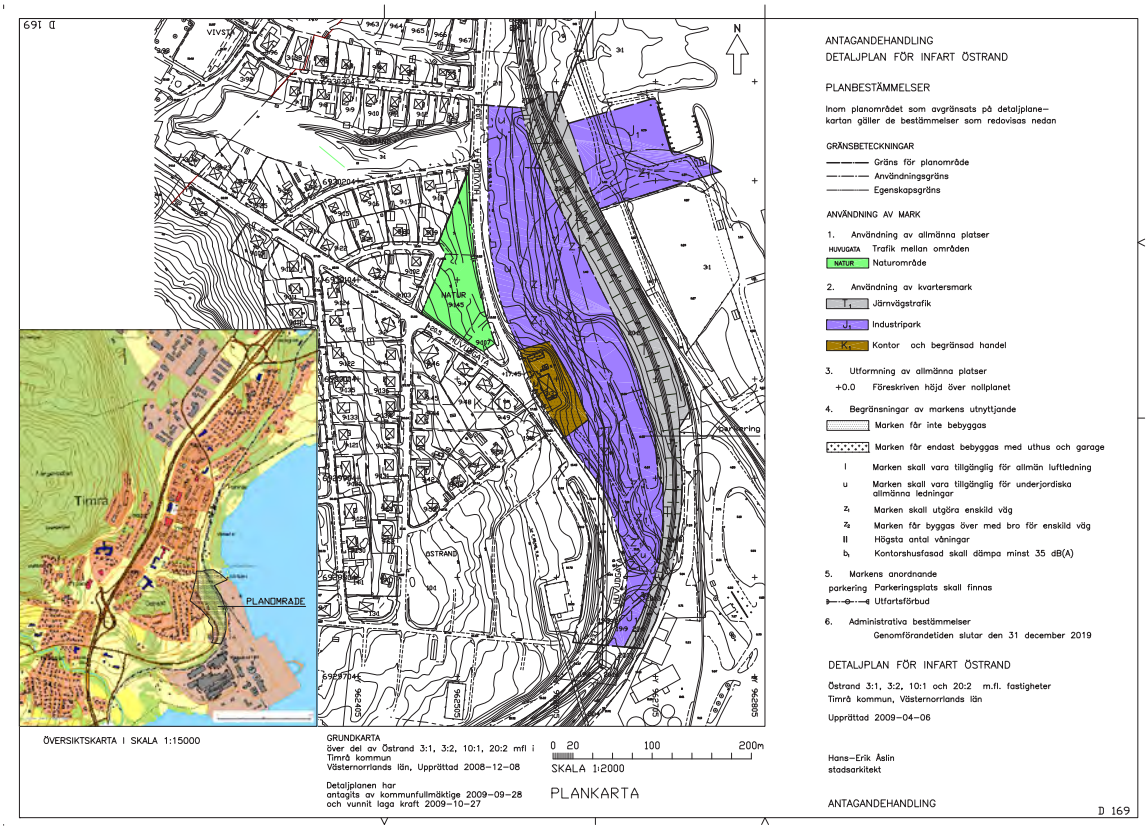

D 169 från 2009 lade ut industripark för en ny överfart över järnvägen för inkommande ved- och flisråvara.

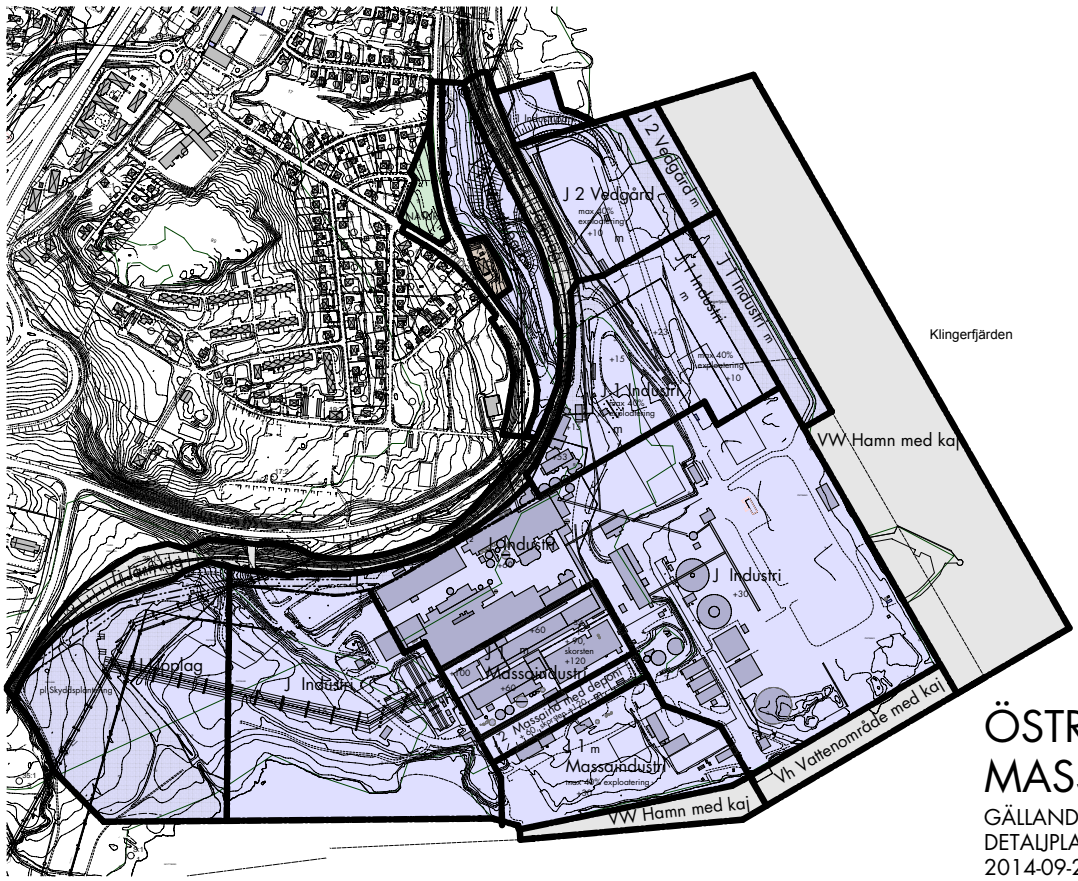

En sammanställning av gällande planbestämmelser framgår av ovanstående karta.

7. FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR GENOM PLANEN

Natur

Mark och vegetation
Marken inom planområdet består i huvudsak av sedan 1930-talet i olika etapper exploaterat industriområde. Planområdet sluttar från nivån + 16 meter ned till havsnivån.

Naturvärdesinventering
Någon naturvärdesinventering har ej genomförts. I Översiktsplanen från 1990 finns inga naturvärden redovisade för området.

Den nya detaljplanen innebär inga förändringar avseende naturmiljön.

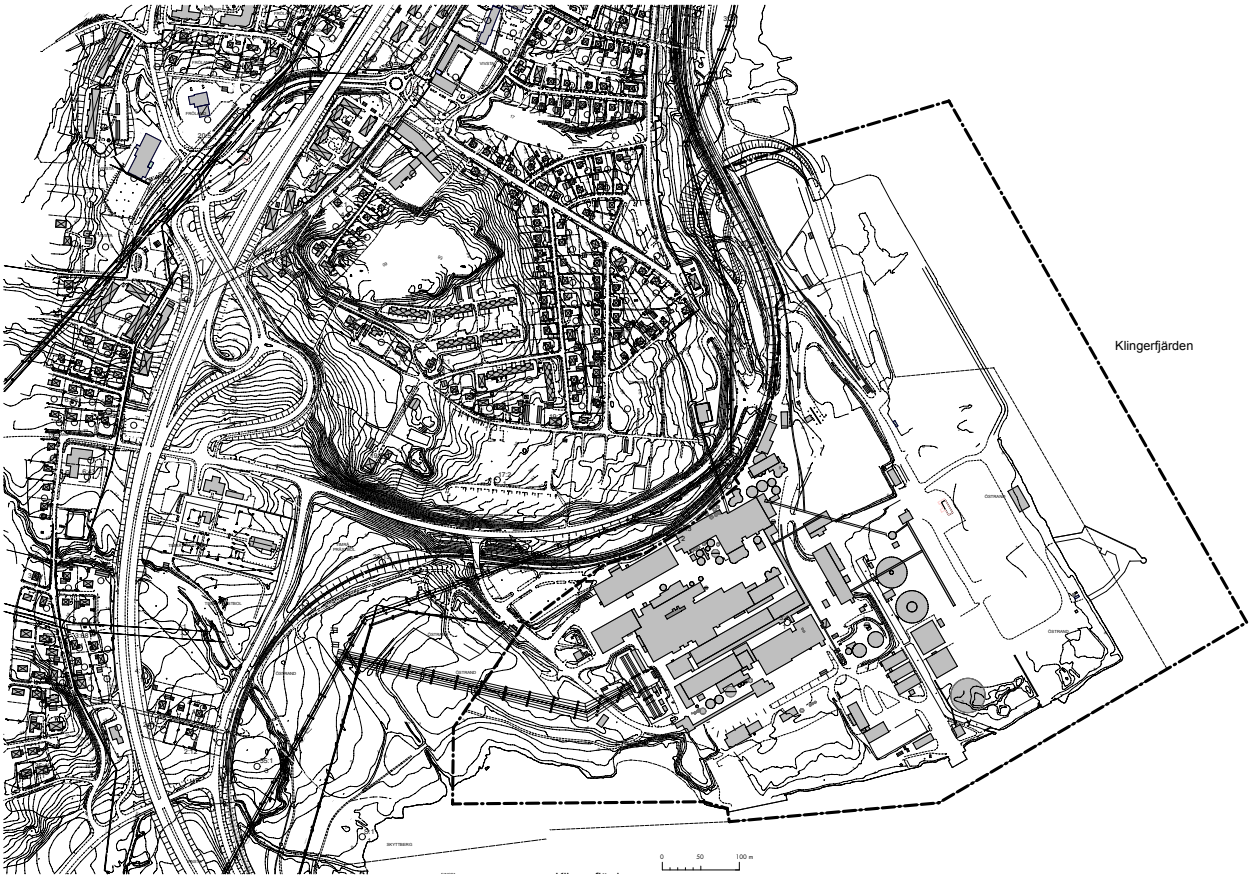

Grundkarta med plangränsen inlagd

Geoteknik

Ett antal geotekniska undersökningar har genom åren genomförts som underlag för olika utbyggnader. Sammanfattningsvis finns berg och morän i områdets norra del och sedimentära jordarter närmast vattnet. Marken inom industriområdet utgörs både av fast jord samt av utfyllnader med relativ sämre bärförmåga och hållfasthet. Nuvarande bebyggelse är uppförd på den del av marken med bäst hållfasthet/bärighet. En översiktlig sammanställning av markens bärighet finns på nedanstående karta.

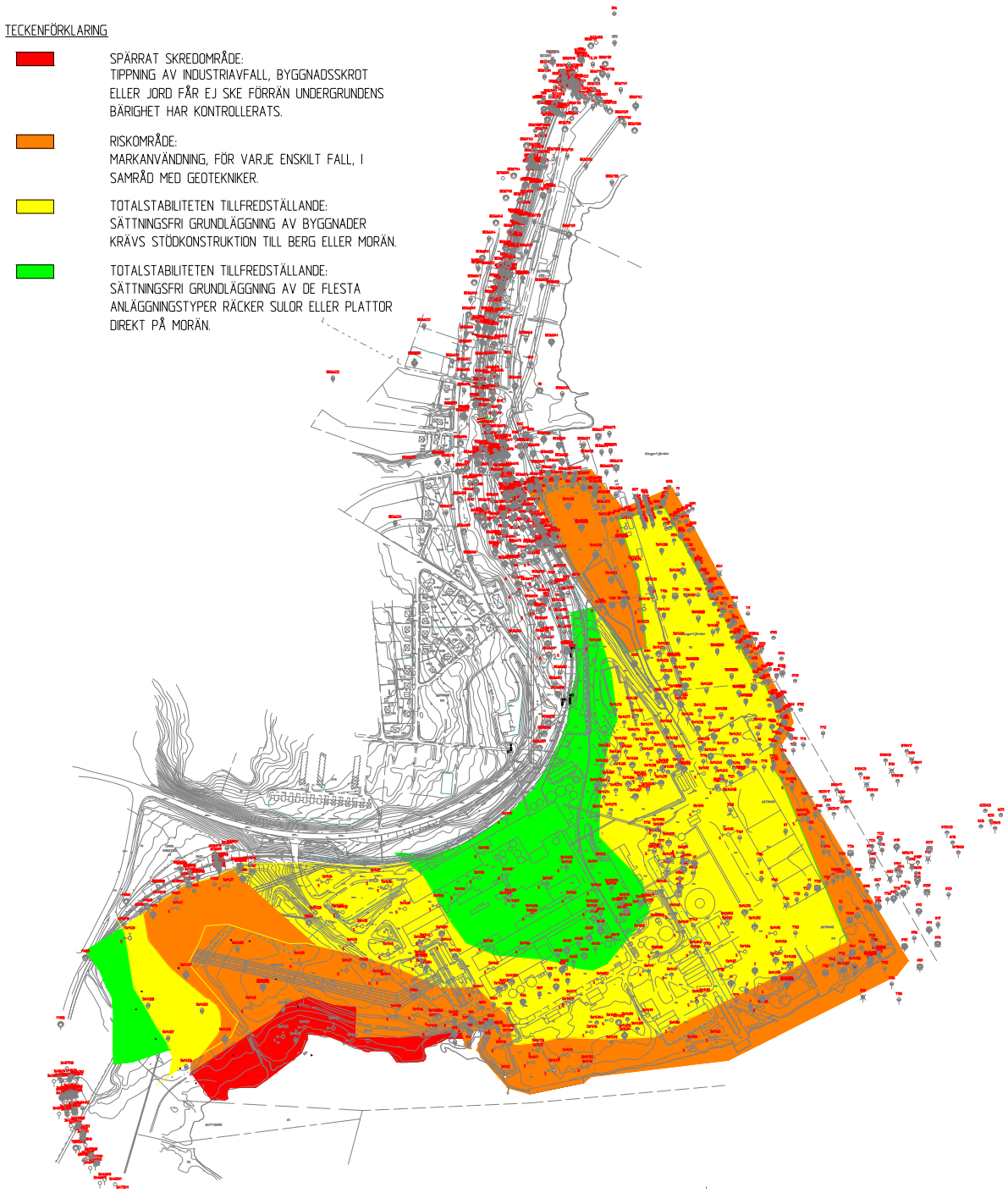

Karta över geoteknik och ras- och skredrisker, SWECO 2015

Risk för ras och skred

Risk för skred i skredfarliga jordarter i samband med höga vattenflöden och förhöjd havsnivå har bedömts i PM av Sweco 2015-05-27 på basis av tidigare gjorda undersökningar i olika delar av planområdet. I den sydvästra delen av planområdet finns stor risk för ras och skred och eventuella byggnationer eller utfyllnader måste föregås av utredningar. En zon på 130 meter från vattnet rekommenderas att inte belastas av instabilitetsskäl. Inga planer finns att utnyttja detta område

för någon verksamhet. En planbestämmelse som förtydligar detta har införts på plankartan.

Nordöstra delen av planområdet, där utfyllnad pågår för ny vedplan, har stabiliserats med stenvall och bedöms vara stabilt även med hänsyn till effekter av klimatförändringar. En planbestämmelse som kräver geotekniska undersökningar för att ge bygglov har införts för hela planområdet.

Med dessa bestämmelser bedöms området lämpligt för den utbyggnad som planen medger.

Radon

Inga uppgifter finns om förekomst av markradon inom planområdet.

Fornlämningar

Planområdet berörs ej av några kända fornlämningar.

Bebyggelse och verksamheter

Industriområde
Inom planområdet finns idag Östrands massafabrik som drivs av SCA . Planen innebär att hela markområdet blir J-område för massaindustri. Byggrätterna har begränsats till att gälla högsta tillåten nockhöjd med viss marginal utöver nu plane-

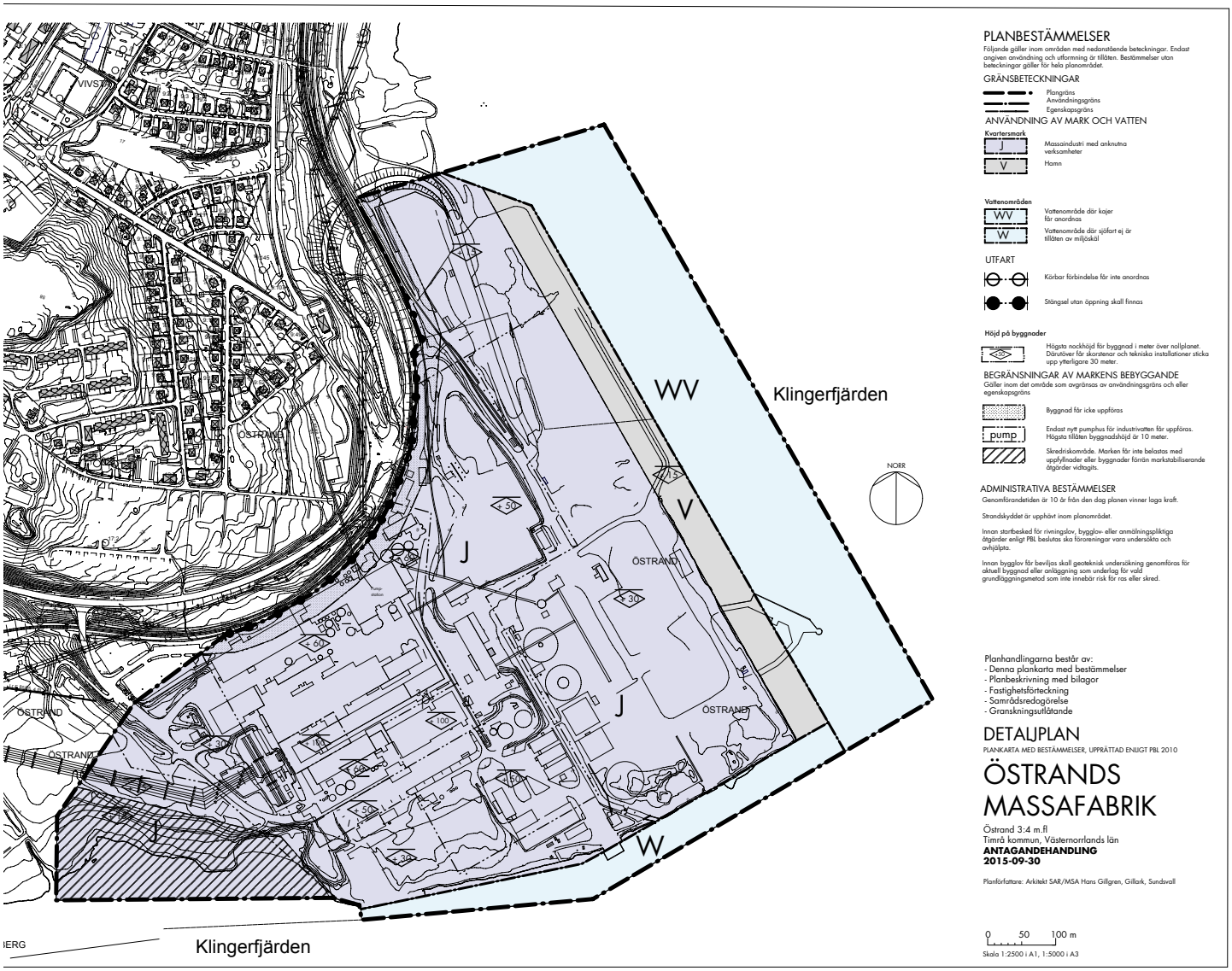

Plankartan. Den finns även i A3 och A1-format.

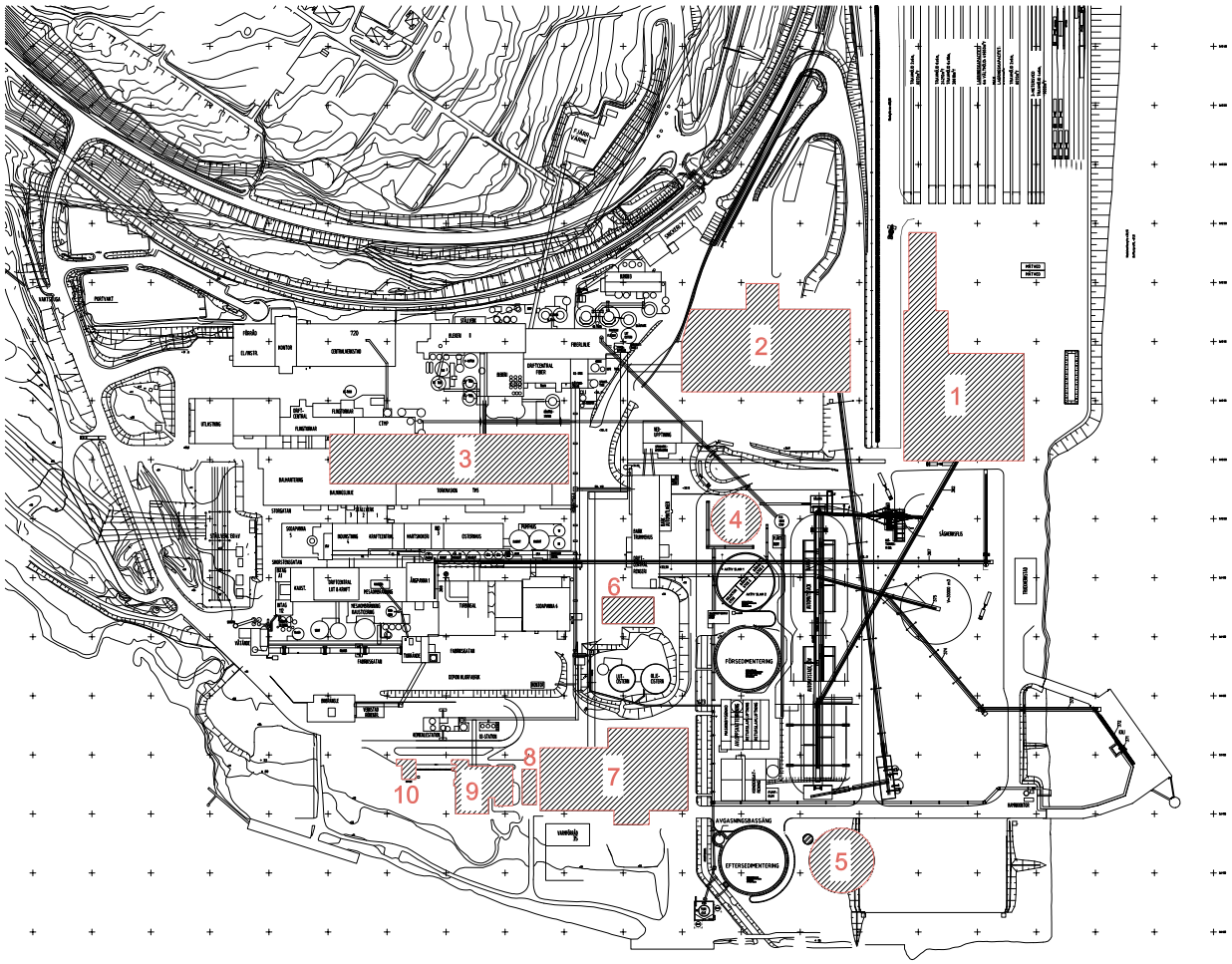

1: Renseri
2: Fiberlinje
3: Torkmaskin
4: Rening, kloratreduktion
5: Rening, eftersedimentering
6: Driftcentral
7: Indunstning
8: Kyltorn
9: Klordioxidframställning
10: Metanolanläggning

SCA:s utbyggnadsplaner i juni 2015. Placering och utformning av bebyggelse och anordningar kan komma att ändras under förprojekteringen och upphandlingen.

rade byggnader för att möjliggöra ombyggnader eller alternativa placeringar som är en del av en industris vardag. Utöver högsta nockhöjd på byggnader är det tillåtet med tekniska installationer som skorstenar, fläktar, transportanordningar etc. på ytterligare 30 meter. Någon begränsning av exploateringen, dvs hur stor del av marken som får bebyggas, har inte bedömts nödvändig. Disponeringen av marken av logistiska skäl får fastighetsägaren ansvara för. Stora delar av marken används dessutom som vedlager och flislager som inte utgör byggnader.

Hamnområde
Den del närmast vattnet i öster, som i tidigare planer lagts ut som hamnområde, bibehålls som område för hamnverksamhet. Detta innebär rätt att uppföra byggnader och andra anordningar för hamnverksamheten. Nockhöjden för byggnader har här begränsats till +15 meter över havsnivån.

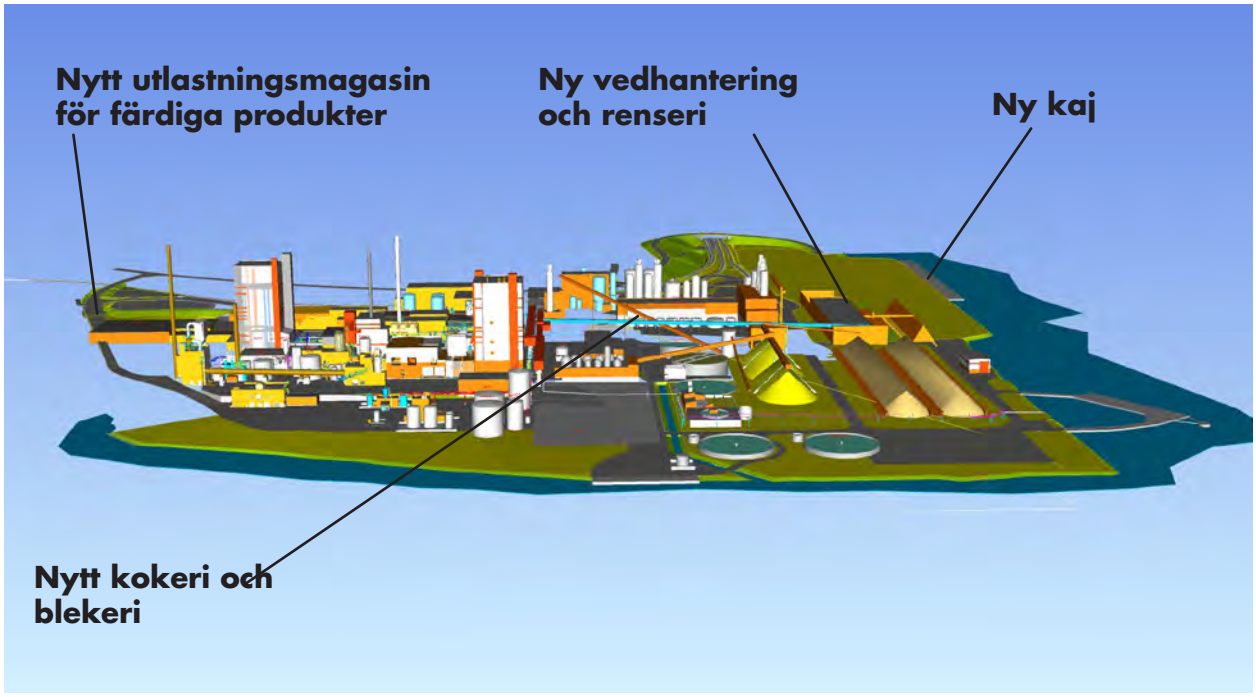

Modellbilder som visar den planerade utbyggnaden i juni 2015. Övre bilden visar fabriksområdet från söder, den nedre från norr. Placering och utformning av bebyggelse och anordningar kan komma att ändras under förprojekteringen och upphandlingen.

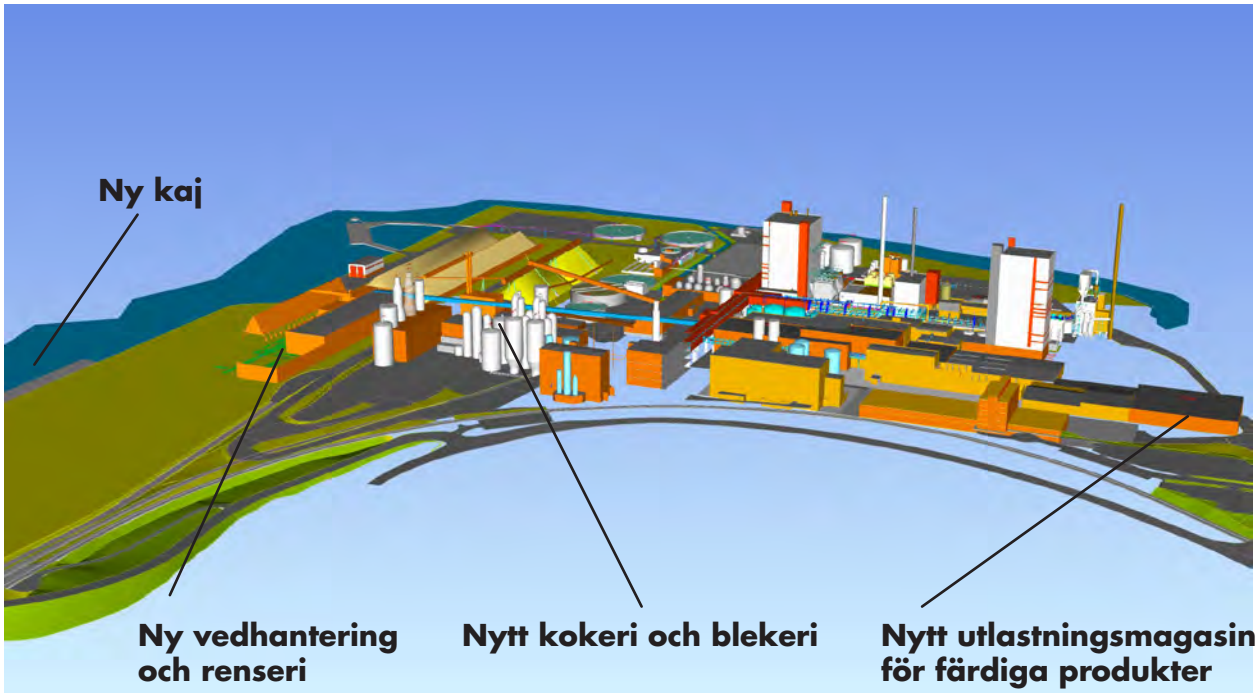

Vattenområden

Det vattenområde, WV som ligger öster om idag utfyllt markområde är avsett för sjötrafik till och från de kajanordningar som har byggts och planeras. Vattenområdet söder om J-området är avlyst för sjötrafik på grund av risken att röra upp förorenat bottensediment. För tydlighetens skull har detta tagits med i bestämmelserna för W-området.

Brandskydd

För bebyggelse inom planområdet gäller generella brandskyddsbestämmelser enligt Plan- och bygglagen, PBL och Boverkets byggregler, BBR. Bebyggelseplacering och framkomlighet vid räddningsinsatser är viktiga frågor för SCA vid planering av industriområdets användning.

Våtmarker

Inom planområdet finns inga våtmarker.

Strandskydd

Strandskydd gäller generellt mark-och vattenområdet inom 100 meter från strandlinjen vid havet, insjöar och vattendrag enligt Miljöbalken 7 kap. 13§. Planområdet berörs därmed av strandskyddet. Då såväl mark- som vattenområdet redan är ianspråktaget på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften har i detaljplanen införts en administrativ bestämmelse att strandskyddet upphävs inom planområdet. (Särskilda skäl 1., 3. och 4. enl MB 7 kap. § 18 c)

Trafik

Vägtrafik

Planområdet trafikmatas genom två befintliga infarter från Järnvägsgatan. Den norra nyttjas huvudsakligen för ved- och flisråvara och den västra för övriga transporter som utlastning av massa och servicetransporter.

Såväl råvarutransporter som utlastning av färdiga produkter kommer att öka kraftigt i samband med fabrikens utbyggnad. Timmerinfarten beräknas få en ökad trafik med rundved och flis från dagens 148 till sammanlagt 312 fordon inklusive tomreturer. Massatransporterna ut samt tomtrafiken in bedöms öka från 72 till 130 fordon/dygn.

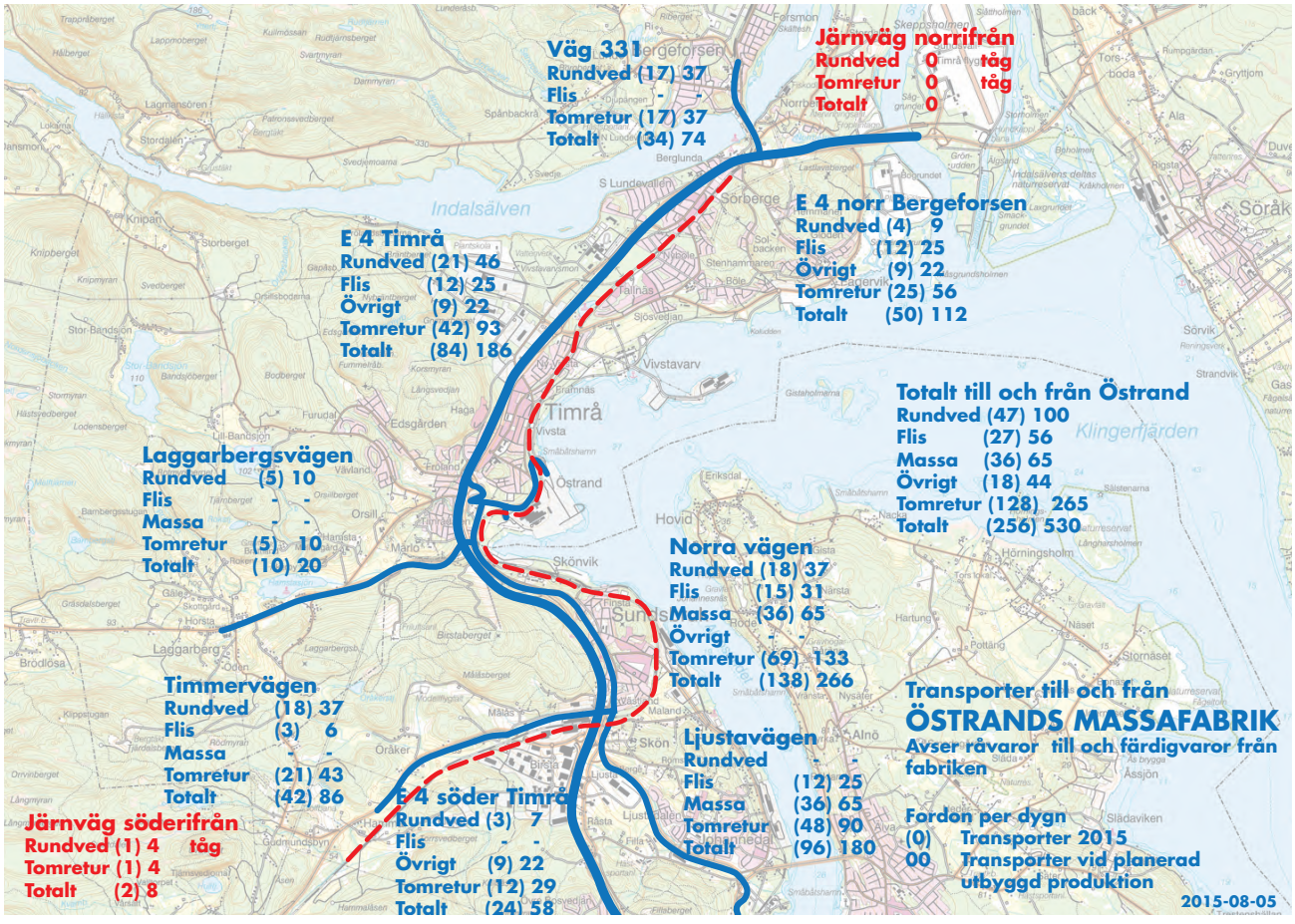

Ved-, flis- och kemikalietransporter till Östrand och massatransporter från fabriken berör trafiknätet i närområdet enligt ovanstående karta. Järnvägsgatan mellan västra infarten och E4 berörs av hela trafikökningen. Där är standarden hög, inga utfarter och liten korsande gång- och cykeltrafik. Sträckan mellan västra infarten och timmerinfarten berörs av ungefär halva trafikökningen. Där finns korsande gång- och cykeltrafik till gångpassagen över järnvägen, men det är uteslutande trafik av anställda som är väl förtrogna med trafiksituationen. Den ökade trafiken på övriga delar av vägnätet skall ställas i relation till nuvarande totala årsdygnstrafik som enligt Trafikverkets flödeskarta för redovisade avsnitt är 5980 fordon på Ljustavägen (ökning 84), Timmervägen 7340, (ökning 44) och väg 331 norr om Stavreviken 1 850 (ökning 40). Trafikökningen bedöms mot denna bakgrund inte leda till några förändrade buller- eller trafiksäkerhetsproblem på de berörda vägsträckorna.

Tåg- och fartygstrafik
I dagsläget passerar på Ådalsbanan vardagar som mest ca 30 persontåg och 17 godståg SCA Östrand (enligt uppgift från Tågledningen i Ånge, april 2015).

År 2030 förväntas Ådalsbanan förbi Östrand trafikeras av 32 persontåg och 32 godståg per dygn. Se bilaga 4 till riskanlys jvg-fabrik. Det innebär en ökning på 17 tåg per dygn.

Tågtrafik med råvara till Östrand bedöms öka med 6 tåg / dygn. Fartygstrafiken bedöms öka med 1,0 fartyg / dygn.

Luftfart
Planen berör ej luftfarten men bygglov för byggnader högre än 20 meter skall remitteras till Luftfartsverket och Sundsvall-Timrå Airport för yttrande.

Parkering
All parkering inom planområdet skall som i dagsläget anordnas på kvartersmark.

Busstrafik
Busstrafik sker idag mellan Sundsvall och Timrå. Närmaste hållplatser för dessa linjer är på Köpmangatan cirka 700 meter från planområdet. Planen innebär inga förändringar.

Gång- och cykeltrafik
Till industriområdet finns två infarter för gång- och cykeltrafik, dels huvudentrén i väster med bro över järnvägen, dels en plankorsning med gångfålla med ljus- och ljudsignaler intill timmerinfarten. Inom planområdet får gång- och cykeltrafik ske på områdets interngator. Tidigare noterat spårspring över järnvägen mitt för kontorsbyggnaden har avhjälpts med stängsel. Stängsel ska kompletteras så att det täcker hela sträckan från huvudinfarten till industristängslets början vid

Olika delområden samt hur dessa avvattnas. De gröna pilarna visar avvattning i dagvattenledningar eller diken. De svarta pilarna visar riktning för ytavrinning. Ur SWECO:s PM geoteknik.

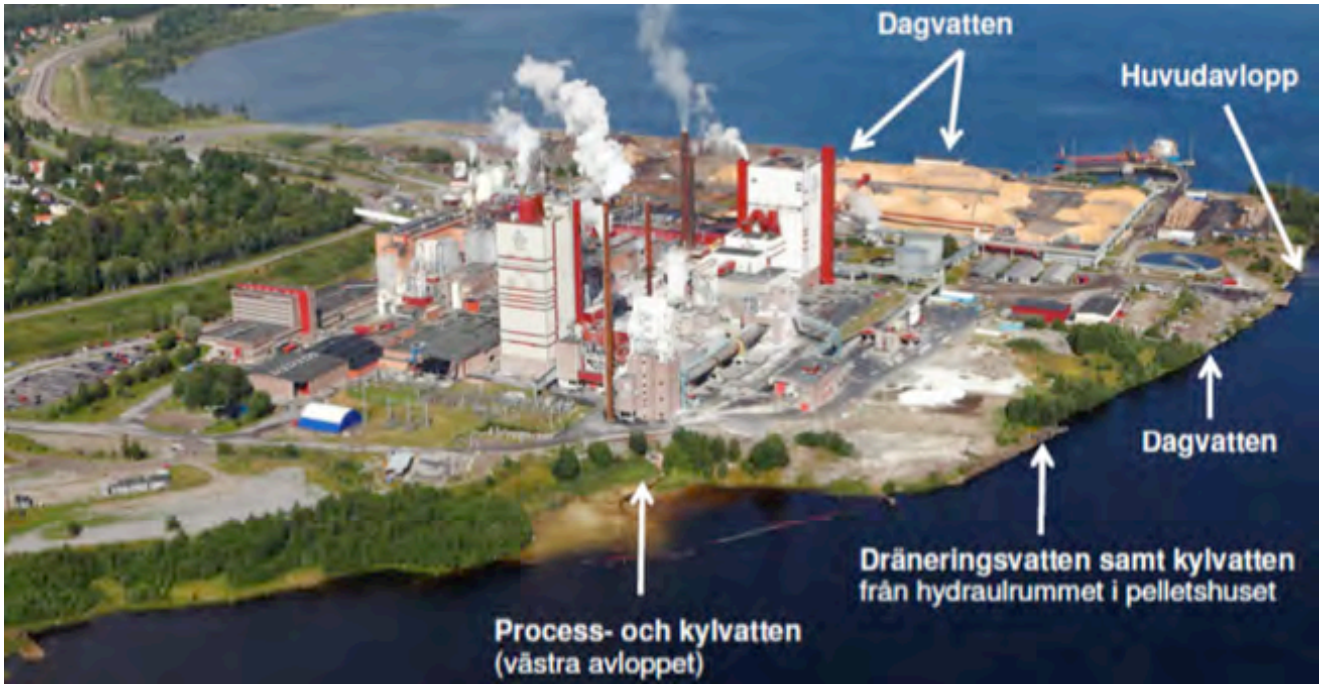

blekeri 1. För att kunna följa upp att stängsel finns har krav på stängselskyldighet införts i planen längs hela gränsen mot järnvägen med undantag för befintlig gångpassage.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Planområdet är anslutet till kommunalt vatten och avlopp. Industriell vattenförsörjning och avloppshantering sker i särskilda system och enligt gällande miljötillstånd.

Dagvatten

Vatten från tak och hårdgjorda ytor omhändertas idag dels genom dagvattenbrunnar och ett ledningssystem som mynnar i Alnösundet på fem ställen, dels genom direkt avrinning från ytor nära Alnösundet. På icke hårdgjorda ytor sker infiltration av regnvatten. Avrinning och ledningssystem framgår i grova drag av nedanstående bild.

I samband med utbyggnaden av fabriken kommer avrinningen från tak och hårdgjorda ytor att öka. Vattnet från den nya vedplanen kommer att omhändertas så att partiklar och petroleumprodukter, vid ett ev utsläpp, inte når recipienten.

Dagvatten från resten av fabriksområdet omhändertas på samma sätt som idag, dvs går till dagvattenbrunnar och via huvudavloppskanalen ut till recipient. Beräkningar av ledningssystemets kapacitet utifrån s.k tvåårsregn på 20 minuter och tioårsregn visar att merparten av systemet klarar dessa regnmängder med nuvarande dimensioner och två av sju ledningar behöver ersättas.

I huvudavloppet och vid utloppet finns läns som skydd vid ev oljeutsläpp.

De planerade förändringarna avseende dagvatten ut från industriområdet bedöms i SWECO PM Dagvatten leda till förbättringar jämfört med nuläget. Den största förändringen kommer att ske genom att det inrättas en behandlingsanläggning för dagvatten från den nya vedplanen. I nuläget leds uppsamlat vatten från vedplanen direkt till recipienten.

Genom att industriområdet ligger på en udde med ytavrinning åt flera håll och med en vegetationszon i söder och sydväst, som ger en naturlig infiltrations- och fördröjningseffekt, bedöms risken för erosion eller spridning av markföroreningar vid extrema flöden som liten.

Elförsörjning

Planområdet försörjs av E-On med särskild kraftledning från väster. Om höga skorstenar planeras nära ledningen som innebär risk att de kan falla över befintlig 130 kV-ledning skall samråd ske med E.On i dessa fall.

Uppvärmning

Den uppvärmning av byggnader inom området som krävs sker genom återanvändning av industriell spillvärme. Östrand levererar dessutom fjärrvärme och el till nätet.

Avfallshantering
Industriavfall omhändertas av SCA enligt gällande tillståndskrav. Hushållssopor omhändertas av kommunen.

Buller och utsläpp

Buller och utsläpp till luft från industriverksamheter
Bullerstörningar och utsläpp till luft och vatten från planområdets industriella verksamheter prövas och regleras i tillståndsprövningen enligt Miljöbalken. Framtida luftutsläpp gör inte att någon miljökvalitetsnorm riskerar att överskridas. Kommunen har inte möjlighet att i detaljplanen reglera bullernivåer utanför planområdet. Plan- och bygglagens förarbeten anger att skyddsanordningar kan ordnas för att motverka störningar från omgivningen till verksamhet inom planområdet (PBL 4 kap 12 §, ÄPBL 5 kap 7 § 11 p. samt förarbeten till nämnda punkt). SCA Östrands ambition är att produktionsökningen inte ska ge ökade bullernivåer. Eftersom den exakta placeringen av olika bullerkällor ännu inte är känd och dessutom kan förändras genom successiva om- och utbyggnader är det inte möjligt att i detaljplanen föreskriva konkreta bullerskyddsåtgärder.

Buller från biltrafik
Den ökande trafiken bedöms inte leda till högre bullernivåer för näraliggande bebyggelse. Se närmare Miljökonsekvensbeskrivningen samt PM Trafikbullerbedömning ÅF 2015-05-27. Bullerfrågorna hanteras även i tillståndsprövningen enligt Miljöbalken med den successiva uppföljning med kontrollprogram och Länsstyrelsen som tillsynsmyndighet. Den ökade trafiken med råvara på den norra infarten bedöms tillsammans med järnvägstrafiken inte överstiga tillåtna nivåer. Skulle detta ske kan det ställas krav på bullerskyddsåtgärder vid den norra överfarten. Denna ligger inom SCA:s fastighet och inom befintlig detaljplan utanför nu aktuellt planområde.

Buller från flygtrafik
Planområdet ligger utanför bullerstört område runt Midlanda flygplats.

Risk och säkerhet

Skredrisker
Se under geoteknik.

Miljörisk med industriverksamheten
Inför ansökan om miljötillstånd har en miljöriskanalys genomförts för verksamheten vid SCA Östrand inom ramen för Miljökonsekvensbeskrivningen. Miljöriskanalysen kartlägger potentiella olyckshändelser som kan leda till skador på i huvudsak miljö i eller omkring anläggningen och även skada för tredje man. I miljöriskanalysen beaktas de ändringar som planeras vid ansökt verksamhet.

Risk och säkerhet med närheten till Ådalsbanan
Riskerna för att människors hälsa och säkerhet påverkas inom industriområdet av olyckor på järnvägen med t.ex farligt

gods och att personal och passagerare som befinner sig inom järnvägsområdet ska drabbas av olyckor med t.ex kemikalier inom fabriksområdet har utretts i en riskhanteringsprocess. Strategigruppen har i sin rapport 2015-05-25 konstaterat att riskerna för olyckor är låga och acceptabla och bebyggelsen som ligger inom det skyddsavstånd på 30 meter som Trafikverket rekommenderar i huvudsak inte innehåller utrymmen där människor vistas stadigvarande. Befintliga vägar inom området ger goda möjligheter att ta sig fram med räddningsinsatser.

Ingen ny bebyggelse är planerad inom detta närområde till järnvägen men väsentliga funktioner inryms i befintliga byggnader, bland annat en befintlig industrivattenpumpstation och kontorsbyggnaden. Planen har fått en zon med prickad mark inom 30 meter från järnvägen vilket innebär att nya byggnader inte får uppföras. Dock har undantag gjorts för ett eventuellt återuppförande av pumpstationen där en planbestämmelse begränsar byggandet till återuppförande av pumpstation med maximal byggnadshöjd på 10 meter.

SCA åtager sig att genomföra fortsatt riskanalys enligt praxis för klordioxidtillverkning när anläggningen detaljprojekteras. Åtgärder ska vidtas av bolaget så att allmänt accepterad risknivå uppnås.

SCA åtager sig att göra bedömningar avseende skyddsavstånd till järnvägen vid förändrad verksamhet/ förändrade kemikalier som kan innebära risk utanför fabriksområdet.

SCA åtager sig också att samverka med räddningstjänsten om larmrutin och information samt samordning med Trafikverket om de riskscenarier som kan påverka järnvägen.

Med dessa åtaganden bedömer kommunen att industriområdet är lämpligt för den verksamhet planen omfattar. Vissa åtgärder är inte detaljprojekterade men säkerheten är möjlig att lösa inom planområdet.

Förorenade områden
Inom området har industriell verksamhet förekommit sedan år 1868, då ett sågverk uppfördes. Detta brann ner 1913. År 1929 bildades SCA och ett sulfatmassabruk togs i drift på Östrand år 1932, vilken utvecklades till Europas största fabrik år 1936. Sulfatmassafabriken har sedan byggts ut och om i olika skeden. CTMP-fabriken kördes igång år 1982. Inom industriområdet finns även hamnverksamhet.

Under perioden 1946-1983 fanns även en klor-alkalifabrik inom industriområdet, vilken använde kvicksilver vid framställning av klor.

Till följd av tidigare verksamhet, främst klor-alkali fabriken, finns områden med förorenad mark. Flera områden har un-

dersökts avseende mark och grundvatten, senast år 2012 och 2014.

Att genomföra en heltäckande undersökning av förekomsten av markföroreningar inom hela området är ett omfattande projekt som är tidsödande att genomföra. Istället måste krav ställas i detaljplanen på att fastighetsägaren vid varje mark- eller husbyggnation genomför såväl undersökning som nödvändiga avhjälpandeåtgärder. Därför har en generell planbestämmelse införts som kräver sådana åtgärder innan arbeten för byggnationer genomförs. Bestämmelsen har följande lydelse:

"Innan startbesked för rivningslov, bygglov- eller anmälningspliktiga åtgärder enligt PBL beslutas ska föroreningar vara undersökta och avhjälpta. "

8. GENOMFÖRANDE

ORGANISATORISKA FRÅGOR

Genomförandetid

Planens genomförandetid är satt till tio år från den dag planen vinner laga kraft.

Tidplan

Efter samrådsremiss under februari-mars 2015 beräknas beslut om ett färdigt planförslag för granskning tas i augusti 2015. Granskning beräknas kunna ske under sensommaren 2015 och planen bedöms kunna antas under hösten 2015.

Huvudmannaskap

Allmänna platser

Planen innehåller inga allmänna platser.

Kvartersmark
Kvartersmarken för industriverksamhet bebyggs av områdets fastighetsägare, SCA efter deras investeringsbeslut.

EKONOMISKA FRÅGOR

Genomförandet av planen bekostas av SCA

FASTIGHETSRÄTTSLIGA FRÅGOR

Fastighetsbildning

Någon förändring av fastigheterna inom planområdet bedöms inte nödvändig.

Gemensamhetsanläggningar

Inga gemensamhetsanläggningar behöver bildas.

Ledningsrätt

Några nya ledningsrätter för allmänna va-ledningar och/eller el-ledningar bedöms inte bli aktuell.

TEKNISKA FRÅGOR

El, tele, data

Området är anslutet till befintliga el- och tele-nät.

Vatten, avlopp och dagvatten

Området är redan anslutet till kommunens vatten- och avloppsledningsnät.

Dagvatten hanteras inom området enligt gällande miljötillstånd.

Brandvattenförsörjning anordnas till brandposter i enlighet med Räddningstjänstens föreskrifter.

Värme

Uppvärmning av bebyggelsen avses ske genom fabrikens eget värmenät.

9. KONSEKVENSER AV PLANENS GENOMFÖRANDE

Miljöbedömning

Enligt Miljöbalkens 6 kap 11§ skall en miljöbedömning av detaljplan göras om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Timrå kommun har i beslut 2015-02-27, KL2/2015 ansett att planen innebär betydande miljöpåverkan. Verksamheten vid Östrands massafabrik är tillståndspliktig enligt Miljöbalken och den planerade utbyggnaden är föremål för tillståndsprövning.

Miljökonsekvenser

SCA Östrand har för fabrikens utbyggnadsplaner kopplat till tillståndsansökan utarbetat en Miljökonsekvensbeskrivning, MKB. (ÅF 2014-10-15 med senare kompletteringar) Därutöver har en miljökonsekvensbeskrivning, MKB, kopplat till detaljplanen utarbetats (ÅF 2015-01-30) och kompletterats efter samrådet, (ÅF 2015-07-14.)

Miljökonsekvensbeskrivningens slutsatser är samanfattade av ÅF på följande sätt.

"Förändringar och produktionsökning
Planerade förändringar och produktionsökning innebär betydande miljöpåverkan och är tillståndspliktig enligt miljöbalken. SCA Östrand har till mark- och miljödomstolen i oktober 2014 lämnat in en ansökan med tekniskt underlag och en miljökonsekvensbeskrivning av planerad förändring.

Principen för produktionsprocessen kommer att vara densamma, men kapaciteten kommer att utökas till nivån 1 100 000 ton blekt sulfatmassa och CTMP, att jämföra med dagens tillståndsgivna 660 000 ton/år. Anläggningen kommer att utformas så att den uppfyller krav som finns enligt det gemensamma europeiska industriutsläppsdirektivet, IED, och vad som där avses vara bästa tillgängliga teknik, BAT. Bedömda utsläppsnivåer både till vatten och luft ligger inom angivna BAT-intervall under normal drift.

De förändringar som planeras kommer att ske på fabriksområdet inom de områden som berörs av detaljplanerna. Inga nya ytor kommer att tas i anspråk.

Utsläpp till vatten
Inom anläggningen finns system för uppsamling av överskottsvatten (process-, kyl- och dagvatten), och reningsanläggning för processvattenöverskott. De planerade förändringarna avseende dagvatten från industriområdet bedöms leda till förbättringar jämfört med nuläget, och det nya systemet för dagvatten från ny vedplan är den mest betydande åtgärden.

Recipienten till SCA Östrand är Alnösundet, som utgör en del av Sundsvallsbukten, som mynnar i Bottenhavet. De modellberäkningar som har genomförts i tillståndsärendet visar att den planerade produktionsökningen inte kommer att medföra att statusklassificeringen av recipienten Alnösundet påverkas samt att utsläppen från verksamheten inte kommer att påverka möjligheten att följa miljökvalitetsnormerna för vatten inom utsatt tid.

Utsläpp till luft
Inför ansökan om nytt verksamhetstillstånd 2009 genomfördes spridningsberäkningar med avseende på utsläpp till luft från SCA Östrand. Resultaten visade på goda marginaler till att miljökvalitetsnormerna skulle överskridas.

Baserat på spridningsberäkningen år 2009 och bedömda utsläpp till luft vid nu planerade framtida förhållande och produktionsnivå bedöms miljökvalitetsnormerna för svaveldioxid, partiklar (stoft) och kväveoxider underskridas.

Ljud
Ljud från verksamheten hanteras som en av alla miljöfrågor i tillståndsprocessen för den utökade verksamheten. Ljudnivån kan inledningsvis öka till nivån 51 dB(A). Bolagets ambition är att vidta åtgärder för att säkerställa att nuvarande bullernivåer, 50 dB(A), inte överskrids.

De beräkningar som gjorts avseende ljud från transporter visar att de tillkommande transporter som produktionsökningen innebär inte medför någon märkbar ökning av den totala bullersituationen.

Ljudnivå 51 dB(A) avser utomhusnivå och bedöms ej ge nivåer som överskrider exempelvis folkhälsomyndighetens rekommendationer, högst 30 dBA inomhus. Bedömningen är att inverkan på närboendes nattsömn är marginell mellan dagens villkor 50 dB(A) och föreslaget villkor under uppbyggnadsfasen, 51 dB(A). Det kan noteras att trafik normalt tillåter dygnsekvivalenta ljudnivåer på 55 dB(A) vid bostäder.

Under genomförandet av projektet kommer riktlinjer avseende byggbuller att följas.

Miljörisker
En miljöriskanalys har genomförts för verksamheten vid SCA Östrand. Miljöriskanalysen har kartlagt potentiella olycks-

händelser som kan leda till skador på i huvudsak miljö i eller omkring anläggningen och även skada för tredje man. I analysen har de ändringar som planeras beaktats.

Generellt bedöms miljöriskerna i SCA Östrands verksamhet vara låga/måttliga och inga oacceptabla miljörisker har identifierats utifrån den grovanalys som sammanställts. Merparten av de måttliga riskerna som identifierats berör tillkommande anläggningsdelar som i dagsläget inte är färdigutformade. Dessa tillkommande risker är noterade och kommer att beaktas i utformning, byggande och driftsättning av de tillkommande strukturerna och kemikaliehanteringen. Under detaljprojekteringen kommer fördjupad riskanalys att genomföras för klordioxidanläggningen och hantering och förvaring av klordioxid.

Risken för att släckvatten från en eventuell brand skulle ge långvarig påverkan på recipienten bedöms som låg.

Förorenade områden
Till följd av tidigare verksamhet finns kända områden med förorenad mark. Flera områden har undersökts avseende mark och grundvatten. Åtgärder och saneringar har skett inom delar av industriområdet i samråd med tillsynsmyndigheten.

SCA Östrands planerade verksamhet innebär fortsatt arbete med provtagning och analyser av mark och grundvatten inom industriområdet, speciellt i samband med byggnationer av de nya anläggningsdelarna. Inför schaktning kommer förtätande provtagning att genomföras i de områden där föroreningar i halter överskridande riktvärdet för MKM har påträffats. Vid grävarbeten säkerställs att förorening inte sprids och att uppkomna massor hanteras på ett säkert sätt. Detta sker i dialog med tillsynsmyndigheten.

Planerade förändringar och produktionsökningen vid SCA Östrand bedöms inte påverka risken för markföroreningar.

Naturvård, kulturvärden och miljökvalitetsmål
SCA Östrands verksamhet utgör inte intrång på närliggande riksintressen och utpekade naturvårdsområden. Planerade förändringar och ökad produktion bedöms inte medföra störningar av betydelse för naturvårdsområdena.

Planerad förändring och ökad produktion bedöms inte ändra möjligheterna att uppfylla de kommunala målen, och bedöms även följa huvuddelen av de uppsatta nationella och regionala miljömålen. " (slut citat av ÅF)

För närmare information hänvisas till MKB Detaljplan, ÅF 2015-07-14 som finns som bilaga till denna planbeskrivning.

Hälsa och säkerhet

De konsekvenser för hälsa och säkerhet som utbyggnadsmöjligheten i detaljplanen innebär jämfört med dagens situation har sammanfattats PM Förändringar i ny detaljplan och där-

med kopplade risker avseende hälsa, säkerhet och riksintresse för kommunikation, Strategigruppen 2015-09-24. I korthet är konsekvenserna för hälsa och säkerhet följande.

Risker industri - närboende
Processer och kemikalier kommer huvudsakligen att vara de samma som i dagsläget. Av de förändringar som planeras är det bara ett stort utsläpp av klordioxid som beräknas kunna innebära fara för närboendes hälsa och säkerhet. Under detaljprojektering av anläggningen kommer risker fortsatt att analyseras och förebyggande åtgärder att vidtas för att minimera sannolikheten för utsläpp av klordioxid.

Utökade transporter av insatskemikalier till och inom fabriksområdet bedöms inte medföra risker för närboende.

Risker industri - Ådalsbanan (riksintresse för kommunikation)
Verksamheten vid SCA Östrand kan i dagsläget påverka Ådalsbanan på flera sätt. I genomförd riskhanteringsprocess finns ett 20-tal risker identifierade och förebyggande åtgärder har beslutats vidtas för flera av dom. Endast en av dessa risker är direkt kopplad till de förändringar som ny detaljplan medger; Ett stort klordioxidutsläpp skulle kunna innebära fara för tågresenärer och underhållspersonal ute i spår. Se vidare om klordioxid ovan. En förebyggande åtgärd som beslutats är att bjuda in Räddningstjänst och Trafikverket till dialog om samordning av larm så att trafikledning och underhållspersonal snabbt nås av information vid olyckor på fabriksområdet som kan påverka Ådalsbanan.

Risker Ådalsbanan - industri
Flera typer av olyckor på järnvägen skulle kunna påverka personalens hälsa och säkerhet inne på fabriksområdet. I riskhanteringsprocessen har ett 15-tal risker identifierats och beslut om förebyggande åtgärder har fattats för flera av dem. Av identifierade risker finns ingen som är direkt kopplad till de förändringar som ny detaljplan medger. Endast en liten del av planerad utbyggnad sker inom riskhanteringsavståndet 150 m från järnvägen och i dessa byggnader kommer personal inte vistas annat än tillfälligtvis. Ingen förändring sker inom den zon på 30 m som Trafikverket generellt anger inte bör bebyggas. Att en olycka på järnvägen skulle kunna påverka personalens hälsa och säkerhet i det utbyggda delarna är försvinnande liten.

Tidigare har personal genat över spåret för att ta sig till och från arbetet. Sen stängsel sattes upp där passage förekom har inget spårspring rapporterats. I ny detaljplan finns planbestämmelse om stängsel efter hela järnvägen, vilket minimerar sannolikheten för att någon ska passera järnvägen annat än via huvudinfarten och den med ljud och ljus skyddade gångfållan.

Fotopunkter för bildserien (svart) och fotomontagen (rött)

Konsekvenser för närboendes utblickar

Påverkan på omgivande bebyggelsemiljö
Detaljplanens huvuduppgift är att reglera markanvändning och bebyggelse. En industriverksamhet som Östrands massafabrik är beroende av att kunna bygga efter de processtekniska förutsättningar som gäller för massaindustri, vilket i vissa stycken kräver höga byggnader och installationer. Den påverkan bebyggelsen ger på omgivningen handlar i huvudsak om utseende och siktlinjer som kan påverkas. Sedan många år tillbaka har Timrås bebyggelseprofil etablerats med Östrandsfabrikens täta och höga bebyggelsestruktur som i sin skala har drag av internationella storstäders centrala delar.

Människor som bor och vistas i närområdet påverkas av förändrade vyer. Utbyggnadsplanernas påverkan på vyerna från den näraliggande bebyggelsen har därför studerats utifrån fotodokumentation, modellstudier och fotomontage. Detaljplanens utökade bebyggelsemöjligheter innebär följande.

Nuvarande vyer över Östrand och efter utbyggnad
Vyerna idag och efter planerad utbyggnad från näraliggande bebyggelse på Näsberget, Skönvik, Sundsbruk och Eriksdal på norra Alnö framgår av följande bildserie.

1. Bild från Östrandsvägen uppe på Näsberget

2. Bild från Villavägen

3. Skolgatans övre del

4. Från Mariedalsgatan/ Varvsgatan

5. Från Järnvägsgatan nedanför Skolgatan

6. Från Kungsvägen nedanför Örnen.

Sammanfattningsvis ser man mycket lite av Östrands industriområde från de flesta utsiktspunkter, det som syns är de bägge sodapannorna, skorstenar och rökplymerna. Nere längs Järnvägsgatan ser man överfarten och vedgården samt toppparna på flishögarna.

Modellstudier

Såväl nuvarande byggnader inom industriområdet, dock utan uppstickande installationer, som nuvarande byggrätter, dvs tillåtna högsta höjder, har lagts in i en terrängmodell där befintliga bostadshus i närområdet har lagts in schematiskt. Den kraftigt skymmande vegetationen har symboliskt vistas med stiliserade och genomsiktliga träd.

Modellbilderna visar följande skillnader mellan dagens byggnader/byggrätter och planens förslag.

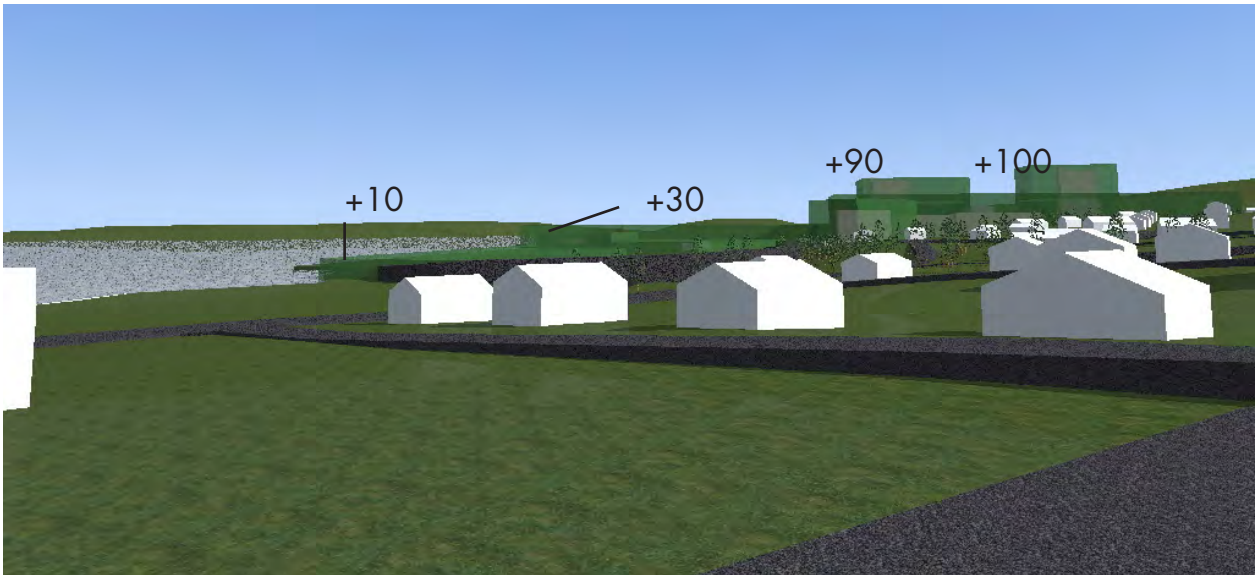

Modellbild tagen från Mariedalsgatans övre del, ungerfär som foto 4. Ovan syns dagens byggrätter som genomskinligt gröna lådor och dagens byggnader som mörkare volymer inuti dessa.

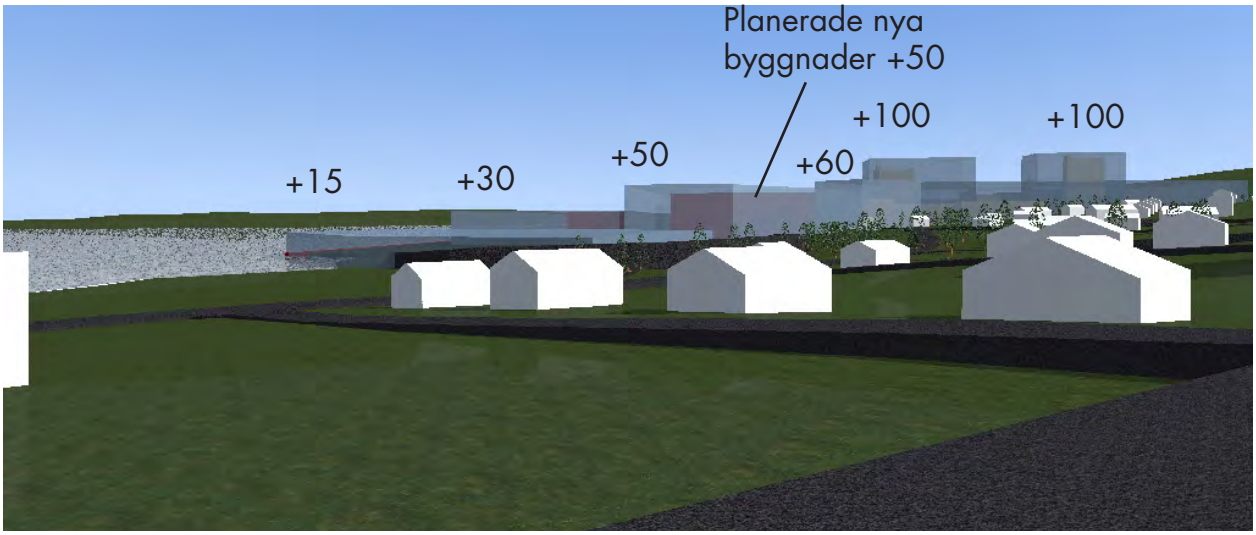

Planen innebär att byggrätterna i östra delen, den vänstra, ökar från +10 till +15 i den östligaste delen, +30- området utökas norrut och området för nytt renseri får en bygghöjd på +50.

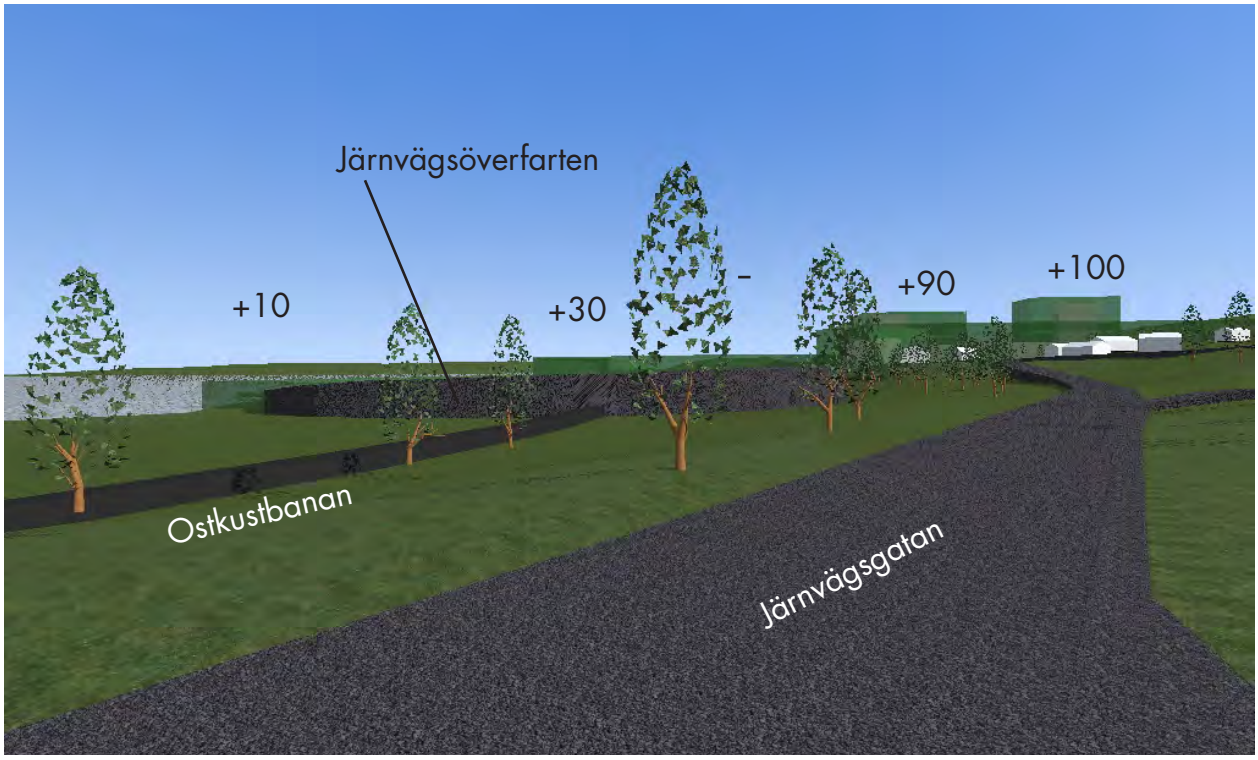

Modellbild från Skolgatans nedre del ungefär vid foto 5 med dagens byggrätter ovan. Överfarten över järnvägen syns i bildens mitt.

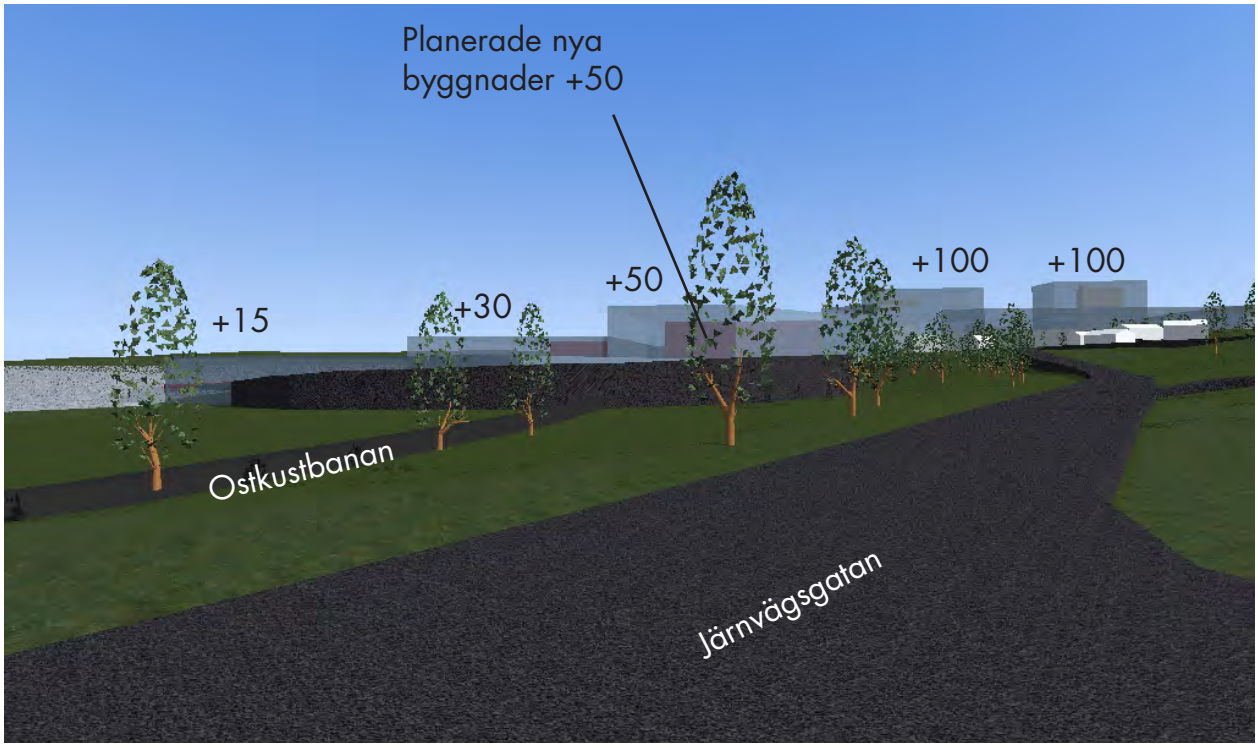

Samma bild med planens byggrätter

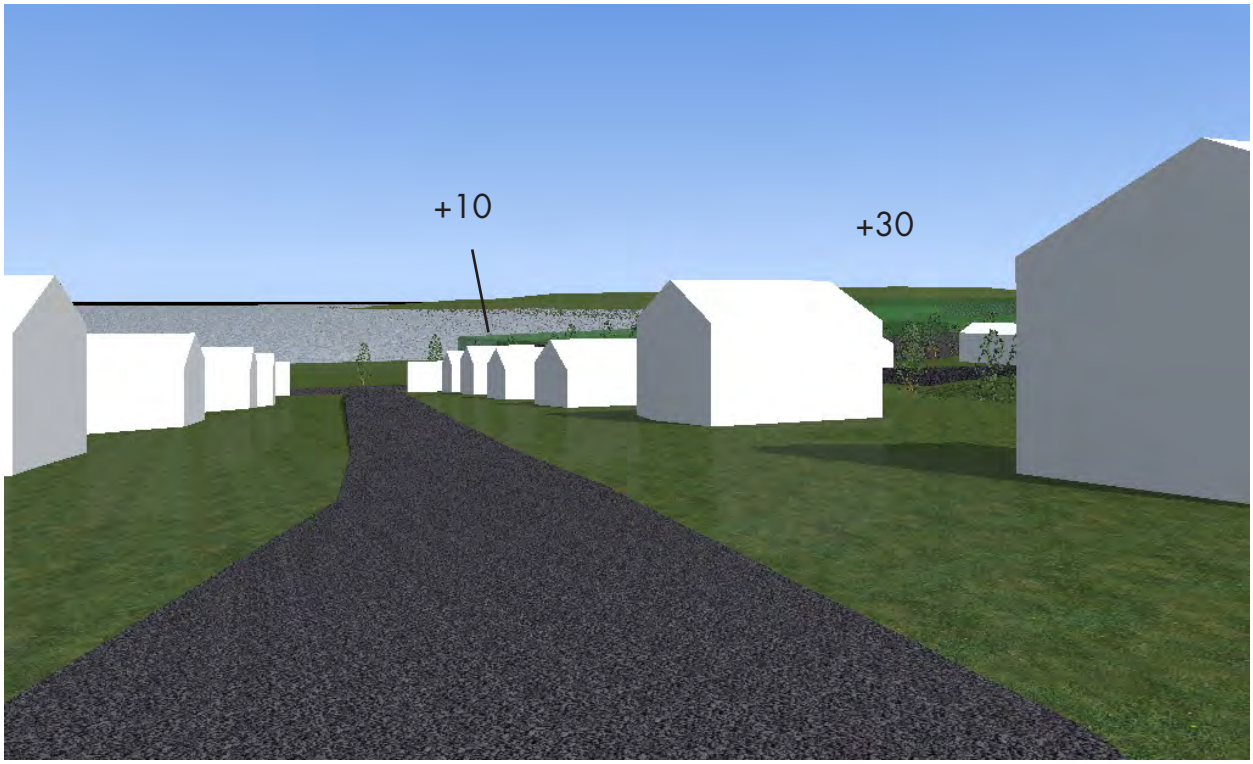

Modellbild från Skolgatans övre del med dagens byggrätter. Fotopunkt ungefär som foto 3.

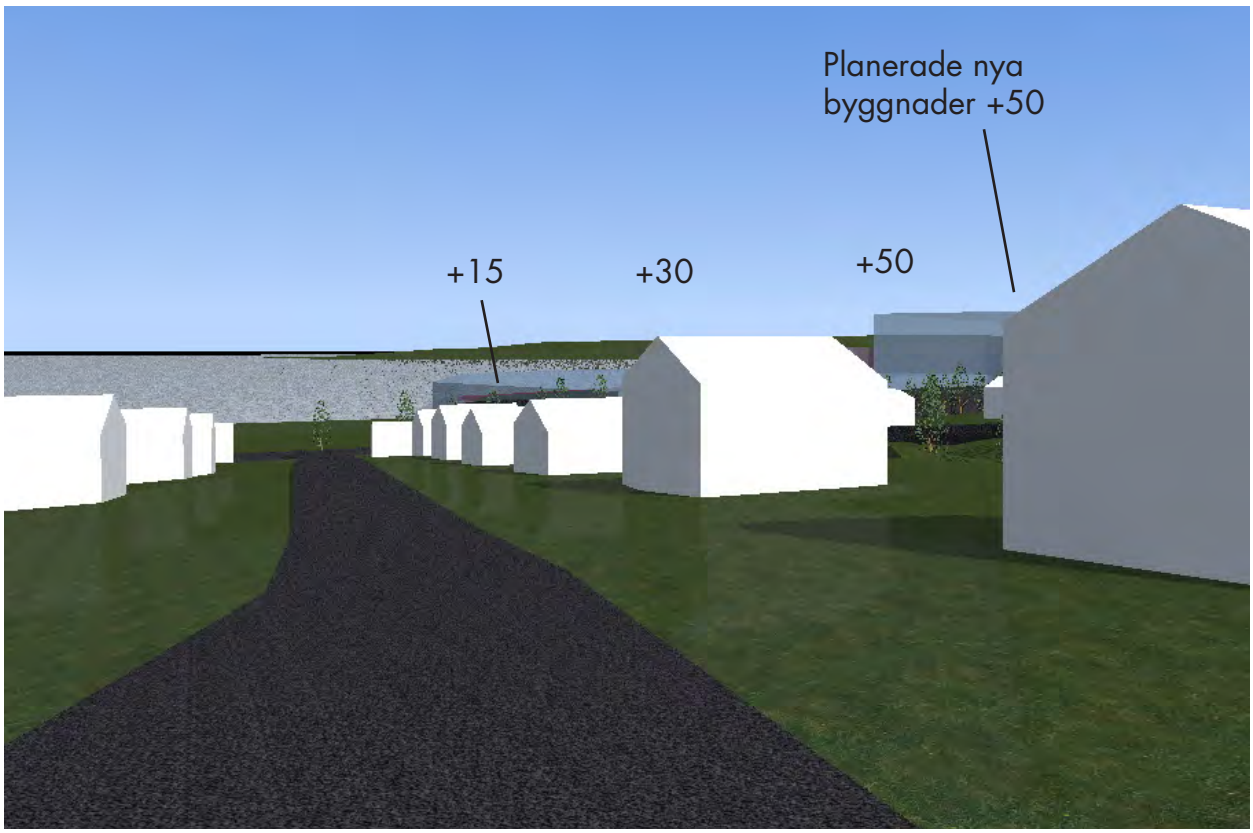

Planens byggrätter i samma vy.

Fotomontage
SCA har genom Sweco gjort följande fotomontage av de planerade nya anläggningarna sett från några utsikspunkter i näraliggande bebyggelse.

7. Utsikt från Villavägen/ Näsbergsvägen idag ovan efter utbyggnad nedan. Högsta höjd för skorstenar mm visas med röd linje

8. Utsikt från Villavägen 8 idag ovan och efter utbyggnad nedan. Högsta höjd för skorstenar mm visas med röd linje

9. Utsikt från Backgatan 1 idag ovan och efter utbyggnad nedan. Högsta höjd för skorstenar mm visas med röd linje

10. Utsikt från Backgatan 2 idag ovan och efter utbyggnad nedan. Högsta höjd för skorstenar mm visas med röd linje

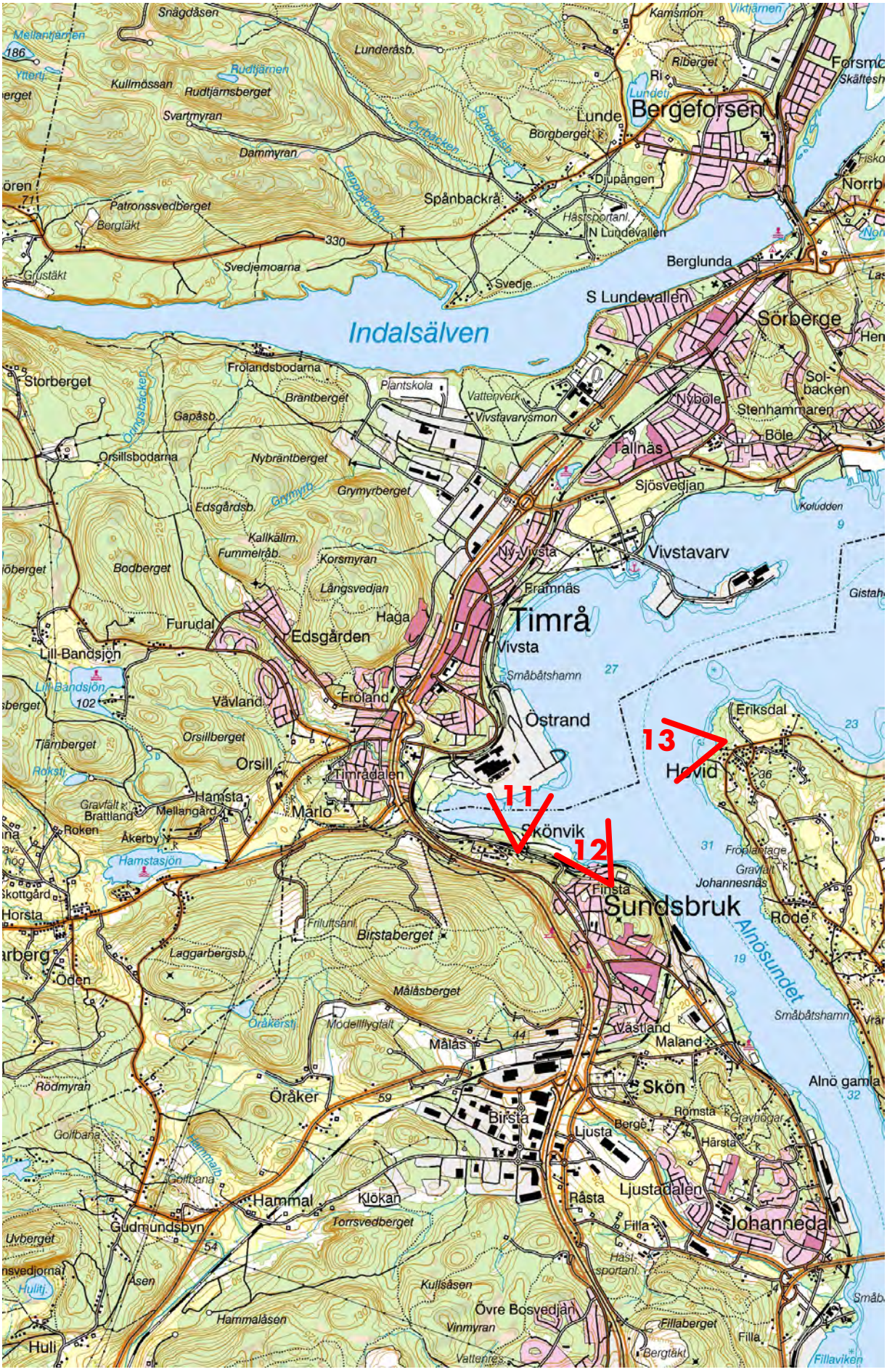
Indalsälven
Timrå
Bergeforsen
Sundsbruk
Johanneda
Östrand
Vivstavarv
Sörberge
Berglunda
Lunde
Spånbackra
Tallnäs
Nyböle
Stenhammaren
Böle
Sjösvedjan
Ny-Vivsta
Framnäs
Haga
Edsgården
Furudal
Froland
Vävland
Orsill
Hamsta
Märlo
Skönvik
Finsta
Hovid
Eriksdal
Johannesnäs
Röde
Alnösundet
Maland
Västland
Skön
Alnö gamla
Ljusta
Hårsta
Ljustadalen
Råsta
Filla
Birsta
Öråker
Hammal
Klokan
Gudmundsbyn
Huli
Hammalåsen
Kullsåsen
Övre Bosvedjan
Vinmyran
Fillaberget
Fillaviken
Måsberget
Birstaberget
Timrådalen
Orsillberget
Bodberget
Nybräntberget
Grymyrberget
Brändberget
Frölandsbodarna
Orsillsbodarna
Lill-Bandsjön
Hamstasjön
Svedjemoarna
Dammyran
Svartmyran
Rudtjärnsberget
Kullmossan
Patronssvedberget
Lunderåsb.
Snägdåsen
Djupängen
Borgberget
Riberget
Kamsmon
Viktjärnen
Mellantjärnen
Rudtjärnen
Ytterti.
Lundeti.
Ortbäcken
Sandelsb.
Edsgårdsb.
Gapåsb.
Laggarbergsb.
Långsvedjan
Korsmyran
Kallkällm.
Fummelråb.
Tjärnberget
Roksti.
Gravfält
Brattland
Mellangård
Roken
Åkerby
Horsta
Öden
Rödmyran
Golfbana
Torrsvedberget
Uvberget
Åsen
Hulitj.
Modellflygfält
Öråkersti.
Friluftsanl.
Hästsportanl.
N Lundevallen
S Lundevallen
Svedje
Plantskola
Vattenverk
Vivstavarvsmon
Koludden
Gistah
Småbåtshamn
Fröplantage
Gravhögar
Bergö
Romsta
Gravfält
Golfbana
Bergtäkt
Vattentrs.
Grustäkt
Borgtäkt
Lill-Bandsjön
Ormsbäcken
Grymyrb.
Hen
Las
Norrb
Fisko
Skäftesh
Forsmo
Sol-backen
Nyböle
Ri
Lunde
Ormbäcken
Sandelsb.
Edsgårdsb.
Kallkällm.
Fummelråb.
Korsmyran
Långsvedjan
Tjärnberget
Roksti.
Gravfält
Brattland
Mellangård
Roken
Åkerby
Hamstasjön
Horsta
Öden
Rödmyran
Golfbana
Torrsvedberget
Uvberget
Åsen
Hulitj.
Modellflygfält
Öråkersti.
Friluftsanl.
Hästsportanl.
N Lundevallen
S Lundevallen
Svedje
Plantskola
Vattenverk
Vivstavarvsmon
Koludden
Gistah
Småbåtshamn
Fröplantage
Gravhögar
Bergö
Romsta
Gravfält
Golfbana
Bergtäkt
Vattentrs.
Grustäkt
Borgtäkt
Lill-Bandsjön
Ormsbäcken
Grymyrb.
Hen
Las
Norrb
Fisko
Skäftesh
Forsmo
Sol-backen
Nyböle
Ri
Lunde
Ormbäcken
Sandelsb.
13
11
12

11. Utsikt från Hyttmästarbacken i Skönvik idag ovan och efter utbyggnad nedan. Högsta höjd för skorstenar mm inom utbyggnadsområdet visas med röd linje

12. Utsikt från Kasernvägen i Sundsbruk idag ovan och efter utbyggnad nedan. Högsta höjd för skorstenar mm inom utbyggnadsområdet visas med röd linje

13. Utsikt från Metkroksvägen i Eriksdal på norra Alnö idag ovan och efter utbyggnad nedan. Högsta höjd för skorstenar mm inom utbyggnadsområdet visas med röd linje

Slutsatser
De nya byggnader planen medger med sina byggrätter innebär en mycket liten påverkan för de flesta av vyerna. Nya byggnader med höjden +50 ligger i anslutning till den redan höga bebyggelsen i fabriksområdets centrala del och inga utsikter över vattnet försämras. Utökningen av +30 området norrut för de anordningar som behövs för en ny vedgård påverkar den teoretiska vattenutsikten något. I praktiken skymmer befintlig vegetation i de flesta vyer. Den norra delen med byggrätten +15 kan med bebyggelse i den nordöstra delen påverka den teoretiska vattenvyn från Skolgatan.

Fotomontagen visar en ytterst marginell påverkan på de vyer som redovisats. Från Skönvik, Sundsbruk och Eriksdal på Alnö syns den nya bebyggelsen tydligt men uppfattas knappast som någon väsentlig förändring av vyn.

Sammanfattningsvis innebär inte de planerade anläggningarna eller planens byggrätter några allvarliga inskränkningar i närboendes utsikter över Klingerfjärden.

10. MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

Planförfattare

Planförfattare är Arkitekt SAR/MSA Hans Gillgren, Gillark, Sundsvall. Uppdragsgivare är SCA med Dan Holmgren som beställarens ombud. Arbetet har skett i samråd med Timrå kommun med Hans-Anders Kempe som ombud.

Underskrift

Hans Gillgren

Arkitekt SAR/MSA